

KOMISSION PÄÄTÖS,**annettu 9 päivänä joulukuuta 2010,****seitsemännen puiteohjelman (2007–2013) ”Ideat”-erityisohjelman mukaisiin epäsuoriin toimiin liittyvien ehdotusten jättämistä sekä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevista ERC:n säännöistä tehdyn päätöksen C(2007) 2286 muuttamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2010/767/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon säännöistä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista seitsemännen puiteohjelman toimiin sekä tutkimustulosten levittämistä (2007–2013), 18 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1906/2006 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 16 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 6 päivänä kesäkuuta 2007 tehdyllä päätöksellä C(2007) 2286 seitsemännen puiteohjelman (2007–2013) ”Ideat”-erityisohjelman mukaisiin epäsuoriin toimiin liittyvien ehdotusten jättämistä Euroopan tutkimusneuvostolle (ERC) sekä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevat säännöt, jäljempänä ’ERC:n säännöt’.
- (2) Syyskuun 27 päivänä 2007 tekemällään päätöksellä C(2007) 4429 komissio muutti kyseisiä sääntöjä.
- (3) Ensimmäisistä ERC:n ehdotuspyynnöistä vuosina 2007–2009 saatujen kokemusten perusteella ja ottaen huomioon Euroopan unionin lainsäädäntöön tehdyt tai ERC:n tieteellisen neuvoston erityisesti pyytämät muutokset, päätös C(2007) 2286 olisi sen vuoksi vastaavasti muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan päätöksellä C(2007) 2286 hyväksytyt seitsemännen puiteohjelman (2007–2013) ”Ideat”-erityisohjelman mukaisiin

epäsuoriin toimiin liittyvien ehdotusten jättämistä sekä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevat ERC:n säännöt liitteessä olevilla säännöillä.

2 artikla

1. Seitsemännen puiteohjelman (2007–2013) ”Ideat”-erityisohjelman mukaisiin epäsuoriin toimiin liittyvien ehdotusten jättämistä sekä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevia ERC:n sääntöjä sovelletaan kaikkiin ERC:n ehdotuspyyntöihin, jotka julkaistaan tämän päätöksen voimaantulosta lähtien.

2. Komission vakionimeämiskirjeissä ja seitsemännen puiteohjelman (2007–2013) ”Ideat”-erityisohjelman mukaisiin epäsuoriin toimiin liittyvien ehdotusten jättämistä sekä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevien ERC:n sääntöjen 3 jaksossa sekä liitteissä B ja C vahvistettuja haastateltaviksi kutsuttujen riippumattomien asiantuntijoiden ja päätutkijoiden nimeämistä ja kulujen korvaamista koskevia määräyksiä sovelletaan tämän päätöksen voimaantulosta lähtien.

3 artiklaTämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 9 päivänä joulukuuta 2010.

Komission puolesta

José Manuel BARROSO

Puheenjohtaja⁽¹⁾ EUVL L 391, 30.12.2006, s. 1.

LIITE

EUROOPAN TUTKIMUSNEUVOSTO

Ehdotusten jättämistä ja seitsemännän puiteohjelman (2007–2013) "Ideat" – erityisohjelmaan liittyviä arviointi-, valinta- ja avustuksen myöntämismenettelyjä koskevat säännöt

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto – termien määrittely	53
2.	Johdanto	53
2.1	Periaatteet	53
2.2	Ehdotusten jättäminen	54
2.2.1	Ehdotuspyynnöt	54
2.2.2	Esirekisteröinti	54
2.2.3	Ehdotusten jättäminen	54
2.2.4	Ehdotusten jättämiseen annettava tuki	55
2.2.5	Ehdotusten vastaanotto	55
2.2.6	Kelpoisuuden tarkastaminen	55
3.	Vertaisarviointi	56
3.1.1	Riippumattomien asiantuntijoiden tehtävät	56
3.1.2	Asiantuntijoiden nimeäminen	57
3.1.2.1	Riippumattomien asiantuntijoiden poissulkeminen hakijan pyynnöstä	57
3.1.3	Nimeämisehdot, menettelysäännöt ja eturistiriita	57
3.1.4	Riippumattomat tarkkailijat	58
3.1.5	Vertaisarvioinnin perusteet	59
3.1.6	Vertaisarvioinnin organisointi	59
3.1.6.1	Tieteen eturintamassa toteutettavien hankkeiden vertaisarviointi	59
3.1.6.2	Tieteen eturintamassa toteutettavia hankkeita koskevien ehdotusten kaksivaiheinen jättämismenettely	60
3.1.6.3	Koordinointi- ja tukitoimien vertaisarviointi	61
3.1.7	Vertaisarvioinnin tulokset sekä ehdotusten valinta ja hylkääminen	61
3.1.8	Palaute	62
3.1.9	Tuki- ja muutoksenhakumenettelyt	62
3.1.10	Raportointi ja tiedottaminen vertaisarviointimenettelystä	63
4.	Avustuspäätös ja avustussopimusten valmistelu	63

5.	Liitteet	64
5.1	Liite A – Menettely ehdotuksen toimittamiseksi paperimuodossa	64
5.2	Liite B – Eettiset arviointimenettelyt	64
5.3	Liite C – Haastatteluun kutsuttujen päätutkijoiden matka-, päiväraha- ja majoituskustannusten korvaamiseen sovellettavat säännöt	67
5.4	Liite D – Turvallisuus – Arkaluonteiset ERC-toimet	69

1. JOHDANTO – TERMIEN MÄÄRITTELY

Euroopan komissio perusti Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) ⁽¹⁾ tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin seitsemännen puiteohjelman "Ideat"-erityisohjelman ⁽²⁾ määräysten mukaisesti kyseisen erityisohjelman täytäntöönpanemiseksi.

ERC koostuu tieteellisestä neuvostosta, pääsihteeristöstä ja Euroopan komission perustamasta erityisestä täytäntöönpanorakenteesta eli Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirastosta ⁽³⁾. Se vastaa toimistaan komissiolle, joka takaa sen itsenäisyyden ja riippumattomuuden.

Seuraavassa määritellään tässä asiakirjassa käytettyjä termejä.

'ERCEAlla' tarkoitetaan Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirastoa.

'Seitsemännellä puiteohjelmalla' tarkoitetaan Euroopan yhteisön tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin seitsemättä puiteohjelmaa (2007–2013) ⁽⁴⁾.

'Osallistumissäännöillä' tarkoitetaan sääntöjä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista seitsemännen puiteohjelman toimiin sekä tutkimustulosten levittämistä (2007–2013) ⁽⁵⁾.

'Varainhoitoasetuksella' tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annettua neuvoston asetusta (EY, Euratom) N:o 1605/2002 ⁽⁶⁾.

2. JOHDANTO

Tällä asiakirjalla annetaan ehdotusten jättämistä ja vertaisarviointia sekä hyväksytyille ehdotuksille myönnettäviä avustuksia koskevat säännöt. Säännöissä vahvistetaan perusparametrit, joilla varmistetaan, että avustuksen myöntämistä koskevat menettelyt ovat tarkkoja, oikeudenmukaisia, tehokkaita ja asianmukaisia. Säännöt on määritelty yhdessä ERC:n tieteellisen neuvoston kanssa, joka on vastuussa muun muassa "Ideat"-työohjelman laatimisesta, vertaisarviointimenetelmistä ja "Ideat"-erityisohjelman mukaisista ehdotuksen arviointiin sovellettavista menettelyistä sekä arvioinnissa avustavien riippumattomien asiantuntijoiden nimeämisestä. Komissio hyväksyy säännöt osallistumissääntöjen mukaisesti.

1 jaksossa kuvataan prosessin tärkeimpiä periaatteita ehdotuksen jättämisestä avustuksen myöntämiseen. Niitä ovat huippuosaaminen, avoimuus, oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus, tehokkuus ja nopeus sekä eettiset näkökohdat.

2 jaksossa kuvataan ehdotusten jättämismenettelyjä ja sitä, kuinka ehdotuksia käsitellään niiden jättämisen jälkeen mukaan luettuna niiden kelpoisuusarviointi.

3 jaksossa kuvataan vertaisarviointia, kuten sitä, miten riippumattomat asiantuntijat valitaan ja nimetään, mahdollisten ja tosiasiallisten eturistiriitojen ratkaisua ja vertaisarvioinnin järjestämistä. Siinä kuvataan myös vetoomusten ja valitusten käsittelyä, vertaisarviointeja koskevaa raportointia sekä avustusten myöntämistä.

4 jaksossa kuvataan avustusten valmistelua ja myöntämistä.

2.1 Periaatteet

Prosessi ehdotusten jättämisestä avustuksen myöntämiseen perustuu vakiintuneisiin periaatteisiin, joita ovat:

— **Huippuosaaminen.** Hankkeiden, joille myönnetään rahoitusta, on oltava tieteellisesti ja/tai teknisesti korkealaatuisia.

⁽¹⁾ EUVL L 57, 24.2.2007, s. 14.

⁽²⁾ EUVL L 400, 30.12.2006, s. 243.

⁽³⁾ EUVL L 9, 12.1.2008, s. 15.

⁽⁴⁾ EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 391, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁶⁾ EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

- *Avoimuus.* Rahoitusta ja avustuksen myöntämistä koskevien päätösten on perustuttava selkeisiin sääntöihin ja menettelyihin. Hakijoina toimivien oikeushenkilöiden ja päätutkijoiden on saatava tarvittavaa palautetta ehdotustensa vertaisarvioinnin tuloksista.
- *Oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus.* Kaikkia ehdotuksia käsitellään johdonmukaisesti ja samalla tavalla. Niitä on arvioitava puolueettomasti ansioidensa mukaan ottamatta huomioon ehdotusten alkuperää tai ehdotusten jättäneiden oikeushenkilöiden, päätutkijoiden tai kenenkään ryhmän jäsenen henkilöllisyyttä.
- *Luottamuksellisuus.* Kaikkia ERCEAlle toimitettuja ehdotuksia ja niihin liittyviä tietoja ja asiakirjoja on käsiteltävä luottamuksellisesti.
- *Tehokkuus ja nopeus.* Vertaisarviointien sekä avustusten myöntämisen ja valmistelun olisi sujuuttava mahdollisimman nopeasti samalla kuitenkin vertaisarvioinnin laadun säilyttäen ja oikeudellista kehystä noudattaen.
- *Eettiset ja turvallisuusnäkökohdat.* Kaikki ehdotukset, jotka ovat ristiriidassa eettisten perusperiaatteiden kanssa tai jotka eivät ole asianmukaisten turvamenettelyjen mukaisia, voidaan milloin tahansa sulkea vertaisarviointia, valintaa ja avustuksen myöntämistä koskevan prosessin ulkopuolelle.

2.2 Ehdotusten jättäminen

2.2.1 Ehdotuspyynnöt

Ehdotukset jätetään sen jälkeen, kun ehdotuspyynnöt on julkaistu. ⁽¹⁾ Ehdotuspyyntöjen sisältö ja ajoitus vahvistetaan "Ideat"-työohjelmassa ja ne julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, komission internetsivusto(i)lla ⁽²⁾ ja ERC:n internetsivustolla, jossa on hyperlinkkejä komission sivusto(i)lle.

Tieteen eturintamassa toteutettavien hankkeiden ehdotuspyynnöissä voidaan esittää koko ehdotuspyyntöä koskeva talousarvio tai tutkimusalaakohtaisia talousarvioita, joita erilliset riippumattomista asiantuntijoista koostuvat arviointilautakunnat arvioivat.

Ehdotuspyynnössä mainitaan myös, noudatetaanko yksi- vai kaksivaiheista ehdotusten jättämismenettelyä ja/tai yksi- tai kaksivaiheista vertaisarviointimenettelyä. Kun kyseessä on kaksivaiheinen ehdotusten jättämismenettely, ainoastaan ensimmäisessä vaiheessa myönteisen arvioinnin saaneet ehdotukset voidaan siirtää toiseen vaiheeseen, jossa on jätettävä täydellinen ehdotus.

2.2.2 Esirekisteröinti

"Ideat"-erityisohjelman alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan vuoksi ERC odottaa saavansa runsaasti ehdotuksia kaikilla tutkimusaloilla. Jotta ERC pystyisi järjestämään tarvittavat resurssit ja asiantuntemuksen ERC:n vertaisarviointiprosessia varten, ehdotuspyyntöön voi kuulua esirekisteröinti.

Esirekisteröintiin voi sisältyä lausunto ehdotuksen aiheesta ja suunnitelluista tutkimustavoitteista.

Kun ehdotuspyyntöihin kuuluu esirekisteröinti, hakijoiden on pyydettävä ennen esirekisteröinnin määräajan päättymistä käyttäjätunnus ja salasana päästäkseen jättämään ehdotuksen sähköiseen ehdotusten jättämispalveluun (EPSS). Esirekisteröinnin määräaika voi olla muutama viikko aikaisemmin kuin ehdotuspyynnössä oleva ehdotusten jättämisen määräaika. Esirekisteröinti ja ehdotusten jättäminen ovat kaksi eri vaihetta. Jos ehdotuspyyntöön kuuluu esirekisteröinti mutta hakija ei esirekisteröidy, sähköinen ehdotusten jättämispalvelu ei hyväksy kyseisen hakijan ehdotusta.

Kun ehdotuspyyntöihin ei kuulu esirekisteröintiä, hakijan on silti rekisteröidyttävä ja pyydettävä salasana jättääkseen ehdotuksensa sähköiseen ehdotusten jättämispalveluun ennen määräajan päättymistä.

Poikkeustapauksissa hakija voi pyytää lupaa ERCEAlta toimittaakseen ehdotuksen paperimuodossa tämän päätöksen liitteen A määräysten mukaisesti.

2.2.3 Ehdotusten jättäminen

Ehdotukset ja esirekisteröinnit toimitetaan sähköisesti komission ylläpitämän verkossa toimivan sähköisen ehdotusten jättämispalvelun kautta.

"Ideat"-työohjelman mukaisia tieteen eturintamassa toteutettavia hankkeita koskevat ehdotukset edellyttävät päätutkijan mukanaoloa. Päätutkijalla on tieteellinen vastuu hankkeesta. Päätutkija jättää ehdotukset isäntälaitoksen valtuuttamana. Isäntälaitos on virallisesti hakijana toimiva oikeushenkilö, jolle avustus myönnetään. ⁽³⁾ Ehdotusten jättämistä ja vertaisarviointia koskevan prosessin aikana päätutkija toimii kommunikaatiokanavana ERCEAn ja hakijana toimivan oikeushenkilön välillä.

⁽¹⁾ Mahdollisen poikkeuksen muodostavat osallistussääntöjen 14 artiklassa tarkoitetut koordinointi- ja tukitoimet.

⁽²⁾ http://cordis.europa.eu/home_en.html; <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>; <http://erc.europa.eu>

⁽³⁾ Poikkeustapauksissa päätutkija voi itse olla hakijana toimiva oikeushenkilö.

Kaikkien ehdotusta koskevien tietojen valmistelu ja syöttäminen on tehtävä ennen yritystä jättää ehdotus. Myös suostumus noudattaa sähköisen ehdotusten jättämispalvelun käyttöehtoja ja vertaisarvioinnin ehtoja on annettava ennen ehdotuksen jättämistä.

Sähköinen ehdotusten jättämispalvelujärjestelmä suorittaa useita perustarkastuksia. Vasta kun kyseiset tarkastukset on suoritettu, sähköinen ehdotusten jättämispalvelu antaa hakijan jättää ehdotuksensa. Tarkastukset eivät korvaa 2.2.6 jaksossa kuvattuja virallisia kelpoisuustarkastuksia eikä niillä voida varmistaa sitä, että kyseiset tiedot vastaavat ehdotuspyynnön vaatimuksia. Ehdotukset katsotaan jätetyiksi vasta silloin, kun päätutkija käynnistää lopullisen jättämisprosessin sähköisen ehdotusten jättämispalvelun ilmoittamana ajankohtana, mutta ei milloinkaan aikaisemmin.

Ehdotuksia, jotka on lähetetty erillisellä sähköisellä tallennusvälineellä (kuten CD-ROM tai muut samankaltaiset sähköiset laitteet), sähköpostilla tai faksilla, ei hyväksytä ja niitä ei arvioida. Poikkeustapauksissa päätutkija voi pyytää lupaa ERCEAlta jättää ehdotus paperimuodossa, jos hän ei voi käyttää sähköistä ehdotusten jättämispalvelua. Kyseiseen pyyntöön liittyvistä menettelyistä ja paperimuodossa jätettäviä ehdotuksia koskevista muodollisuuksista määrätään näiden sääntöjen liitteessä A.

Ehdotuksen peruuttamista koskeva menettely esitetään hakuohjeissa. Peruutettu ehdotus ei osallistu vertaisarviointiin tai valintaan.

Jos samasta ehdotuksesta on saatu useampia kuin yksi kappale, arvioitavaksi otetaan ainoastaan viimeksi saatu kelpoisuusvaatimusten mukainen versio.

Kaikki ehdotukset säilytetään siten, että ne on koko ajan suojattu. Kun niitä ei enää tarvita, kaikki muut paitsi arkistointia ja/tai tilintarkastusta varten vaaditut kopiot hävitetään.

2.2.4 Ehdotusten jättämiseen annettava tuki

Hakuohjeissa selitetään yksityiskohtaisesti, kuinka päätutkijat, ryhmän jäsenet tai hakijoina toimivat oikeushenkilöt voivat saada apua tai tietoja mistä tahansa ehdotuspyyntöön liittyvästä asiasta. Hakuohjeissa annetaan kansallisten yhteyspisteiden, ERCEAn ja ERC:n käyttötuen yhteystiedot. Ehdotusten sähköiseen jättämispalveluun liittyviin kysymyksiin vastaa erityinen käyttötuki.

2.2.5 Ehdotusten vastaanotto

Jätettyjen ehdotusten viimeisimpien versioiden jättämispäivä ja -aika kirjataan. Ehdotuspyynnön määräajan umpeuduttua lähetetään sähköpostitse vastaanottoilmoitus, joka sisältää

- ehdotuksen nimen ja yksilöivän tunnuksen (ehdotusnumero),
- sen ehdotuspyynnön tunnuksen, johon ehdotus oli osoitettu,
- vastaanoton päiväyksen ja ajan (joka sähköisesti jätettyjen ehdotusten osalta on ehdotuspyynnön määräaika).

Kun ehdotus on jätetty, ERCEA ottaa yhteyttä päätutkijaan ja/tai hakijana toimivaan oikeushenkilöön ainoastaan, jos on tarpeen selvittää esimerkiksi kelpoisuuskytymyksiä tai tarkistaa ehdotukseen sisältyvät hallinnolliset tai oikeudelliset tiedot.⁽¹⁾ Kaksivaiheisessa menettelyssä ja kun kyseessä ovat hyväksytyt ehdotukset, hakijana toimivan oikeushenkilön valtuuttamaa päätutkijaa voidaan ehdotuspyynnössä esitetyissä olosuhteissa pyytää toimittamaan lisäehdotus tai alkupe-
räistä ehdotusta koskevia lisätietoja ja/tai tulemaan haastateltavaksi.

2.2.6 Kelpoisuuden tarkastaminen

Ehdotusten on täytettävä kaikki kelpoisuusvaatimukset, jotta ne voidaan hyväksyä vertaisarviointiin. Näitä vaatimuksia noudatetaan tarkasti. Sovellettaessa kaksivaiheista ehdotusten jättämismenettelyä kelpoisuuden tarkastus tehdään kummasakin vaiheessa. Kaikki ehdotuspyynnön mukaisesti jätetyt ehdotukset tarkastetaan seuraavien kelpoisuusvaatimusten osalta:

- ehdotuksen vastaanotto ennen määräajan päättymistä (ehdotuspyynnössä määrätty määräpäivä ja -aika);

⁽¹⁾ Sähköisen jättämispalvelun operaattori voi ottaa yhteyttä ehdotuksen tekijään selvittääkseen tai ratkaistaakseen ehdotuksen jättämiseen liittyviä teknisiä ongelmia.

- ehdotuksen täydellisyys eli mukaan on liitetty kaikki vaaditut osat ja lomakkeet ⁽¹⁾;
- ehdotuspyynnön soveltamisala: ehdotuksen sisällön on liityttävä ehdotuspyynnössä esitettyihin tavoitteisiin, aihealueisiin ja rahoitussuunnitelmaan "Ideat"-työohjelman mukaisesti. Ainoastaan täysin selvissä tapauksissa voidaan katsoa, että ehdotus ei ole soveltamisalansa osalta kelpoisuusvaatimusten mukainen ⁽²⁾;
- kaikki ehdotuspyynnön mukaiset kelpoisuutta koskevat lisävaatimukset, jotka esitetään "Ideat"-työohjelmassa ja ehdotuspyyntöä koskevista tiedoista.

Jos ennen vertaisarviointivaihetta, sen aikana tai sen jälkeen ilmenee, että ehdotus ei täytä yhtä tai useampaa kelpoisuusvaatimusta, ehdotus todetaan kelpoisuusvaatimuksia vastaamattomaksi eikä sen käsittelyä jatketa. Jos ehdotuksen kelpoisuudesta on epäselvyyttä, vertaisarviointiprosessi voi jatkua, kunnes kelpoisuudesta tehdään lopullinen päätös. Se, että ehdotusta tällaisessa tilanteessa arvioidaan, ei ole osoitus sen kelvollisuudesta.

Jos kysymys kelpoisuudesta ei ole selvä ja kattavampi tarkastelu katsotaan tarpeelliseksi, voidaan kutsua koolle kelpoisuutta tarkasteleva komitea. Komitean tehtävänä on varmistaa johdonmukainen oikeudellinen tulkinta kyseisissä tapauksissa sekä ehdotuksessa hakijoina toimivien oikeushenkilöiden ja päätutkijoiden tasapuolinen kohtelu. ⁽³⁾

Niille päätutkijoille, joiden ehdotukset eivät täytä kelpoisuusvaatimuksia, ilmoitetaan hylkäämispäätöstä koskevat perusteet.

3. VERTAISARVIOINTI

3.1.1 Riippumattomien asiantuntijoiden tehtävät

Riippumattomat asiantuntijat (vertaisarvioijat) tarkastelevat ehdotuksia sen varmistamiseksi, että vain korkealaatuisimmat ehdotukset valitaan rahoitettaviksi. Riippumaton asiantuntija on ERC:n ja komission ulkopuolinen asiantuntija ⁽⁴⁾, joka työskentelee yksityishenkilönä eikä työssään edusta mitään järjestöä tai tieteellistä yhteisöä.

Vertaisarviointia varten eritellään viisi riippumatonta asiantuntijatyyppeä. Niitä ovat

1. *ERC:n vertaisarviointilautakuntien puheenjohtajat*: he organisoivat lautakuntansa toiminnan, johtavat lautakunnan kokouksia ja osallistuvat lopulliseen konsolidointikokoukseen. He voivat myös suorittaa yksittäisten ehdotusten arviointeja yleensä etätyönä valmistautuessaan lautakunnan kokouksiin.
2. *ERC:n vertaisarviointilautakuntien jäsenet*: he avustavat lautakuntien kokousten valmisteluissa, osallistuvat kokouksiin ja voivat myös osallistua yksittäisten ehdotusten arviointiin yleensä etätyönä.
3. *Arviointilautakunnan arvioijat*: he ovat riippumattomia asiantuntijoita, joita pyydetään avustamaan yksittäisten ehdotusten arvioinnissa. Yleensä he eivät osallistu lautakunnan kokouksiin.
4. *Ulkopuoliset asiantuntijat*: he ovat riippumattomia asiantuntijoita, jotka suorittavat yksittäisten ehdotusten arviointeja ainoastaan etätyönä eikä heille anneta työstään korvausta.
5. *Riippumattomat tarkkailijat*: he ovat riippumattomia asiantuntijoita, joita pyydetään tarkastelemaan vertaisarviointiprosessin toteutusta. He eivät arvioi arvioitavina olevia ehdotuksia. He voivat osallistua mihin tahansa vertaisarviointiprosessiin liittyvään kokoukseen.

⁽¹⁾ Riippumattomat asiantuntijat arvioivat ehdotukseen sisältyvien tietojen täydellisyyden. Kelpoisuustarkastukset koskevat ainoastaan sitä, sisältyvätkö asianmukaiset osat ja lomakkeet ehdotukseen ja ovatko pyydetty täydentävät asiakirjat päteviä.

⁽²⁾ Ehdotusten arvioinnissa sovelletaan tavallisesti sen rahoitussuunnitelman arviointiperusteita, jota ehdotus koskee. Tapauksissa, joissa rahoitussuunnitelma valittiin virheellisesti, ERCEA voi päättää soveltaa ehdotuksen arvioinnissa eri rahoitussuunnitelman arviointiperusteita. Näin voidaan tehdä ainoastaan, jos on selvää, että ehdotus ei vastaa tai vastaa huonosti alun perin valittua rahoitussuunnitelmaa, ja jos kyseisessä ehdotuspyynnössä voidaan soveltaa sopivampaa rahoitussuunnitelmaa.

⁽³⁾ Komitea koostuu ERCEAn henkilöstöstä ja tarpeen mukaan muusta komission henkilöstöstä, joilla on tarvittava asiantuntemus oikeusasioista ja/tai tietojärjestelmistä. Se tarkastelee ehdotusta ja olosuhteita, joissa se jätettiin, sekä antaa asiantuntijaneuvoja päätettäessä, hylätäänkö ehdotus kelpoisuusvaatimusten perusteella vai ei. Komitea voi ottaa yhteyttä päätutkijaan ja hakijana toimivaan oikeushenkilöön tiettyjen kysymysten selvittämiseksi.

⁽⁴⁾ EU:n erityisvirastojen henkilöstöä pidetään ulkoisina asiantuntijoina.

3.1.2 Asiantuntijoiden nimeäminen ⁽¹⁾

ERC:n tieteellinen neuvosto on osallistumissääntöjen 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastuussa riippumattomien asiantuntijoiden ehdottamisesta tieteen eturintamassa toteutettavien hankkeiden vertaisarviointiin ⁽²⁾ sekä välillisten toimien toteutuksen valvonnasta osallistumissääntöjen 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti. ERC:n tieteellinen neuvosto voi tukeutua jäsentensä asiantuntemukseen ja arviointilautakunnan jäsenten tai ERCEAn antamiin tietoihin riippumattomien asiantuntijoiden nimeämiseksi. Kyseisen ehdotuksen perusteella ERCEA nimeää heidät virallisesti. ⁽³⁾

Riippumattomilla asiantuntijoilla tulee olla soveltuva osaaminen ja tietämys niillä toiminnan osa-alueilla, joilla heitä pyydetään avustajiksi. Heillä on oltava korkeatasoinen ammatillinen kokemus julkiselta tai yksityissektorilta tieteellisen tutkimuksen tai tieteellisen hallinnon aloilla. Myös muita taitoja voidaan edellyttää (esim. tutorointi ja nuorten tutkijoiden koulutus; hankkeiden hallinto tai arviointi; teknologiansiirto ja innovointi; kansainvälinen yhteistyö tieteessä ja teknologiassa). Turvaluokiteltuja tietoja käsittelevien riippumattomien asiantuntijoiden nimeämisen osalta vaaditaan turvallisuusselvitys.

ERCEAlla on myös käytettävissään *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistujen hakupyyntöjen tuloksena saatu asiantuntijaluettelo sekä muita, esimerkiksi tutkimusta rahoittavien kansallisten virastojen ja samankaltaisten järjestöjen nimeämiä asiantuntijoita, jotka täyttävät tarvittavat kelpoisuusvaatimukset. Asiantuntijat voivat olla myös muiden kuin jäsenvaltioiden tai seitsemänteen puiteohjelmaan assosioituneiden valtioiden kansalaisia.

Kerätessään asiantuntijajoukkoa ERCEA pyrkii varmistamaan, että tieteellinen ja tekninen asiantuntemus on mahdollisimman korkeatasoista ehdotuspyyntöön liittyvillä aloilla, sekä ottaa huomioon seuraavat kriteerit:

- kohtuullinen määrä naisia ja miehiä EU-maista, assosioituneista maista sekä kolmansista maista, ⁽⁴⁾
- asiantuntijoiden säännöllinen kierto jatkuvuutta kuitenkin unohtamatta. On odotettavissa, että kullakin tutkimusalalla käytetyistä asiantuntijoista vaihdetaan keskimäärin vähintään neljännes kalenterivuotta kohti.

Asiantuntijoilla on niin ikään oltava ehdotusten arvioinnin edellyttämä kielitaito.

Yksittäisten ehdotusten arviointiin nimettyjen riippumattomien asiantuntijoiden nimiä ei julkisteta. Komission verkkosivusto(j)lla julkaistaan kuitenkin vuosittain luettelo niistä riippumattomista asiantuntijoista, jotka ovat avustaneet "Ideat"-erityisohjelmaan liittyvien ehdotuspyyntöjen mukaisten ehdotusten arvioinnissa. Lisäksi ERC:n verkkosivustolla julkaistaan arviointilautakunnan jäsenluettelo.

Kaikki päättäjien ja/tai hakijana toimivan, ehdotuspyynnön mukaisesti ehdotuksen jättävän oikeushenkilön ja kaikkien vertaisarviointiin osallistuvien riippumattomien asiantuntijoiden väliset suorat tai välilliset kontaktit, jotka koskevat samaan ehdotuspyyntöön liittyvää vertaisarviointia, ovat ehdottomasti kiellettyjä. Edellä mainittujen kontaktien vuoksi ERCEA voi päättää sulkea asianomaisen ehdotuksen ehdotuspyynnön ulkopuolelle.

3.1.2.1 Riippumattomien asiantuntijoiden poissulkeminen hakijan pyynnöstä

Hakijat voivat hakuohjeiden mukaisesti pyytää, että tietty henkilö ⁽⁵⁾ ei toimisi vertaisarvioijana heidän ehdotuksensa arvioinnissa. Tällaisissa tapauksissa hakijoiden on perusteltava pyyntönsä. ⁽⁶⁾ Jos kyseinen henkilö on asianomaisen ehdotuspyynnön mukaisten ehdotusten arviointiin osallistuva riippumaton asiantuntija, hänet voidaan sulkea ehdotuksen arvioinnin ulkopuolelle, kunhan ERCEA kykenee varmistamaan ehdotuksen arvioinnin.

3.1.3 Nimeämisehdot, menettelysäännöt ja eturistiriita

Tässä jaksossa käsitellään sitä, miten ERCEA nimeää riippumattomat asiantuntijat avustamaan "Ideat"-erityisohjelman mukaisten ehdotusten vertaisarvioinnissa. ERCEA voi soveltaa samaa menettelyä soveltuvien osin nimetessään asiantuntijoita osallistumissääntöjen 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tehtäviin.

ERCEA antaa komission hyväksymään mallin mukaisen nimeämiskirjeen riippumattoman asiantuntijan allekirjoitettavaksi. Nimeämiskirjeessä vahvistetaan riippumattoman asiantuntijan ja ERCEAn välinen suhde, joka velvoittaa asiantuntijaa avustamaan ERC:tä.

⁽¹⁾ Osallistumissääntöjen 17 artiklan 2 kohta.

⁽²⁾ Tieteellisen neuvoston suorittamaa valintaa ei ehkä välttämättä tarvita koordinointi- ja tukitoimien vertaisarvioijien nimittämiseksi.

⁽³⁾ Osallistumissääntöjen ja/tai ERCEAlle annettavasta valtuutuksesta 8 päivänä lokakuuta 2008 tehdyn komission päätöksen C(2008) 5694 mukaisesti.

⁽⁴⁾ Euroopan unioni noudattaa sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien politiikkaa tutkimuksen alalla. Siihen liittyen komissio teki 19 päivänä kesäkuuta 2000 päätöksen N:o 2000/407/EY naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta komission perustamien komiteoiden ja asiantuntijaryhmien toimintaan. Osallistumissääntöjen 17 artiklan 2 kohdassa määrätään myös, että on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet naisten ja miesten tasapuolisen osallistumisen varmistamiseksi riippumattomia asiantuntijoita nimettäessä.

⁽⁵⁾ Hakuohjeissa sallitaan hakijan ilmoittaa enintään kolme asiantuntijaa.

⁽⁶⁾ Perusteiden on oltava selkeitä, kuten tieteellinen kilpailu, ammatillinen vihamielisyys tai muut seikat, jotka vaikeuttaisivat tai kyseenalaistaisivat arvioijan puolueettomuuden.

Nimeämiskirjeessä esitetään riippumattomiin asiantuntijoihin sovellettavat erityisehdot. Sen liitteessä vahvistetaan riippumattomien asiantuntijoiden menettelysäännöt vertaisarviointeja varten. Siinä annetaan määräyksiä luottamuksellisuudesta, eturistiriitojen ratkaisusta ja henkilötietojen käsittelystä.

Nimeäminen tulee voimaan sitten, kun riippumaton asiantuntija ja ERCEA ovat allekirjoittaneet nimeämiskirjeen.

Arviointilautakunnan puheenjohtajan, jäsenten, arvioijien ja riippumattomien tarkkailijoiden tehtävistä maksetaan korvausta. Kyseisissä tapauksissa nimeämiskirjeeseen sisältyy korvauksia koskevat yleisehdot.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden tehtävistä ei makseta korvausta.

Kunkin nimeämisen yhteydessä riippumattomien asiantuntijoiden on vahvistettava, että heillä ei ole arvioimiaan ehdotuksia koskevia eturistiriitoja (hylkäämiseen johtavia tai mahdollisia eturistiriitoja). Jos riippumattomalla asiantuntijalla on eturistiriita ehdotuksen suhteen, jatkotoimet riippuvat siitä, onko kyseessä hylkäämiseen johtava eturistiriita tai mahdollinen eturistiriita.

Olosuhteet, joissa voi esiintyä hylkäämiseen johtavia eturistiriitoja tai mahdollisia eturistiriitoja, on kuvattu menettelysäännöissä.

Jos riippumattomat asiantuntijat itse ovat jättäneet ehdotuspyyntöä koskevan ehdotuksen, he eivät voi osallistua saman ehdotuspyynnön perusteella jätettyjen ehdotusten arviointiin.

Jos kyseessä on hylkäämiseen johtava eturistiriita, riippumaton asiantuntija ei saa vaikuttaa asianomaisen ehdotuksen vertaisarviointiin. Riippumaton asiantuntija ei saa siinä tapauksessa avustaa yksittäisessä arvioinnissa (yleensä etätyönä), ei puhua eikä äänestää missään ehdotusta koskevissa lautakunnan keskusteluissa. Riippumattoman asiantuntijan on poistuttava huoneesta (tai sähköiseltä foorumilta) silloin, kun lautakunta keskustelee yksittäisestä ehdotuksesta, jonka kohdalla on eturistiriita.

Silloin, kun kyseessä on mahdollinen eturistiriita, ERCEA harkitsee asiaa koskevia seikkoja ja tekee päätöksen. Voidaan päättää, annetaanko riippumattoman asiantuntijan osallistua asianomaisen ehdotuksen vertaisarviointiin (asiantuntijan on allekirjoitettava asiaa koskeva ilmoitus) tai suljetaanko hänet arvioinnin ulkopuolelle samalla tavoin kuin hylkäämiseen johtavan eturistiriidan kyseessä ollessa.

Asiantuntijan on ilmoitettava kaikki tiedossa olevat eturistiriidat ennen vertaisarvioinnin alkamista.

Jos vertaisarvioinnin aikana tulee esiin uusia eturistiriitoja, riippumattoman asiantuntijan on ilmoitettava siitä välittömästi asiasta vastaavalle henkilölle. Jos eturistiriita osoittautuu hylkäämiseen johtavaksi, riippumaton asiantuntija ei saa enää osallistua asianomaista ehdotusta koskevaan vertaisarviointiin. Kyseisen riippumattoman asiantuntijan aiemmin tekemiä huomautuksia ja antamia pistemääriä ei oteta huomioon. Riippumaton asiantuntija vaihdetaan tarvittaessa.

Jos riippumaton asiantuntija tietoisesti salaa hylkäämiseen johtavan tai mahdollisen eturistiriidan ja asia paljastuu vertaisarvioinnin aikana, riippumaton asiantuntija suljetaan heti arvioinnin ulkopuolelle ja nimeämiskirjeessä ilmoitettuja seuraamuksia sovelletaan. Kaikki sellaisen vertaisarvioinnin tulokset, joihin hän on osallistunut, mitätöidään ja asianomainen ehdotus / asianomaiset ehdotukset arvioidaan uudelleen.

Jos asiantuntija rikkoo menettelysääntöjä tai syyllistyy muuhun vakavaan rikkomukseen, hänen voidaan varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen (¹) 265 a artiklan 3 kohtaa vastaavasti katsoa syyllistyneen ammattiaan harjoittaessaan vakavaan virheeseen ja hänet voidaan poistaa ERCEAn nimeämien riippumattomien asiantuntijoiden luettelosta. Riippumaton asiantuntija poistetaan tietokannasta eikä hän voi kirjautua uudelleen niin kauan, kuin hän on suljettuna arvioinnin ulkopuolelle.

3.1.4 Riippumattomat tarkkailijat

Vertaisarviointiprosessin toteutuksen tarkastelua varten voidaan nimetä riippumattomia asiantuntijoita toimimaan tarkkailijoina. Tarkkailijoiden toimeksianto kattaa koko vertaisarvioinnin, myös etäarvioinnit. Etäarvioinnin kyseessä ollessa tarkkailijat voivat tutustua kaikkeen ERCEAn ja vertaisarviointien väliseen viestintään ja ottaa yhteyttä joihinkin tai kaikkiin vertaisarviointiin kysyäkseen heidän näkemyksiään vertaisarvioinnin toteutuksesta. Tarkkailijat voivat osallistua kokouksiin, jotka ovat osa vertaisarviointia.

ERCEA antaa riippumattomille tarkkailijoille nimeämiskirjeen. Riippumattomat tarkkailijat nimetään komission hyväksymällä mallikirjeellä. Vertaisarviointiprosessin tarkkailijoita koskevat erityiset menettelysäännöt perustuvat komission hyväksymään malliin.

ERCEA ilmoittaa ohjelmakomitealle tarkkailijoiksi valitut asiantuntijat sekä heidän tehtävämäärityksensä.

(¹) EYVL L 357, 31.12.2002, s. 1.

Tarkkailijoiden tehtävänä on seurata vertaisarviointiprosesseja nimenomaan niiden toteutuksen eikä niiden tulosten kannalta, paitsi jos vertaisarviointien tulokset ovat suoraan seurausta toteutukseen liittyvistä seikoista. Tämän vuoksi tarkkailijoiden ei välttämättä tarvitse olla arvioitavien ehdotusten erikoisalan asiantuntijoita. Päävastoin on eduksi, että tarkkailijat eivät tunne kyseessä olevaa t&t-alaa liian tarkasti. Tällöin heidän on helpompi pitää vertaisarviointiprosessin sujumista koskevat näkemykset erillään arviointien tuloksia koskevista mielipiteistä. Tarkkailijat eivät missään tilanteessa saa kommentoida tarkasteltavina olevia ehdotuksia tai niitä koskevia riippumattomien asiantuntijoiden näkökantoja.

Tarkkailijoiden tehtävänä on antaa riippumattomia neuvoja vertaisarvioinnin toteutuksesta, menettelyjen parantamistavoista sekä tavoista, joilla riippumattomat asiantuntijat soveltavat arviointikriteerejä. Tarkkailijat tarkastavat, että arvioinneissa noudatetaan näissä säännöissä vahvistettuja tai tarkoitettuja menettelyjä, ja raportoivat ohjelman johdolle siitä, miten prosessia voitaisiin parantaa.

Tarkkailijoiden on noudatettava samoja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia kuin riippumattomien asiantuntijoiden ja allekirjoitettava *nimeämiskirje* sekä luottamuksellisuutta koskeva sopimus. He eivät saa paljastaa tietoja ehdotusten yksityiskohdista, ehdotusten arvioijiksi nimetyistä riippumattomista asiantuntijoista tai vertaisarviointilautakunnissa käydyistä keskusteluista.

Tarkkailijat laativat havainnoistaan raportin ERC:lle. On myös toivottavaa, että tarkkailijat keskustelevat epävirallisesti vertaisarviointeihin osallistuvien ERCEAn virkamiesten kanssa ja esittävät näille huomioitaan sellaisista mahdollisista parannuksista, jotka voitaisiin toteuttaa välittömästi.

ERCEA ilmoittaa tarkkailijoiden havainnoista ohjelmakomitealle sekä voi asettaa julkisesti saataville tiivistelmän heidän raportistaan.

Vertaisarvioinnin tarkkailussa sovelletaan tehtävään nimeämisen yhteydessä ilmoitettuja enimmäismääräaikoja. Kyseisiä määräaikoja voidaan jatkaa kirjallisesti.

3.1.5 Vertaisarvioinnin perusteet

Arviointiperusteet, ehdotuksen pisteytys, painotukset ja raja-arvot on vahvistettu "Ideat"-työohjelmassa ja ne perustuvat "Ideat"-erityisohjelmassa ja osallistumissäännöissä ⁽¹⁾ määrättyihin periaatteisiin. Niiden soveltamisesta annetaan lisäselityksiä hakuohjeissa. ⁽²⁾

Erityismenettelyjä sovelletaan ehdotuksiin, jotka sisältävät eettisesti arkaluonteisia kysymyksiä (ks. liite B) tai jotka edellyttävät turvallisuuskäsitteiden lähempää tarkastelua (ks. liite D).

3.1.6 Vertaisarvioinnin organisointi

ERC:n tieteellinen neuvosto laatii vertaisarvioinnin menetelmän, jonka yksityiskohdat voivat eri ehdotuspyyntöjen osalta olla erilaisia, valvoo vertaisarviointiprosessia sekä laatii ERC:n arviointilautakuntien työjärjestyksen, joka julkaistaan ERC:n verkkosivulla (ERC:n vertaisarviointeja koskeva opas). ERC:n tieteellinen neuvosto voi myös valtuuttaa jäsenensä toimimaan tarkkailijoina arviointilautakuntien kokouksissa. Tieteellisen neuvoston jäsenet eivät kuitenkaan saa missään olosuhteissa vaikuttaa sen kokouksen tuloksiin, johon he osallistuvat.

Vertaisarviointi organisoidaan edellä 2.1 jaksossa esitettyjen periaatteiden mukaisesti, jotta varmistetaan johdonmukainen, tarkka ja laatuun perustuva ehdotusten arviointi "Ideat"-työohjelmassa vahvistettuja perusteita noudattaen.

Jos ehdotuspyynnön yhteydessä sovelletaan kaksivaiheista arviointimenettelyä, ainoastaan ne ehdotukset, jotka läpäisevät ensimmäisen, rajoitettuun määrään arviointiperusteita perustuvan arviointivaiheen, etenevät jatkoarviointiin. ⁽³⁾

3.1.6.1 Tieteen eturintamassa toteutettavien hankkeiden vertaisarviointi

Vertaisarvioinnin suorittavat riippumattomista tutkijoista muodostuvat arviointilautakunnat. Arviointilautakuntia voivat avustaa lautakunnan arvioijat ja ulkopuoliset erityisasiantuntijat, jotka suorittavat arvioinnin joko kokonaisuudessaan tai osittain kotonaan tai työpaikallaan ("etäarviointi"). Arviointilautakunnat kattavat kaikki ehdotuspyyntöön sisältyvät tutkimusalat, ja kukin arviointilautakunta on vastuussa tietyistä tutkimusaloista.

⁽¹⁾ Osallistumissääntöjen 15 artikla.

⁽²⁾ Ehdotusten arvioinnissa sovelletaan tavallisesti sen rahoitus suunnitelman arviointiperusteita, jota ehdotus koskee. Tapauksissa, joissa rahoitus suunnitelma valittiin virheellisesti, ERCEA voi päättää soveltaa ehdotuksen arvioinnissa eri rahoitus suunnitelman arviointiperusteita. Näin voidaan tehdä ainoastaan, jos on selvää, että ehdotus ei vastaa tai vastaa huonosti alun perin valittua rahoitus suunnitelmaa, ja jos kyseisessä ehdotuspyynnössä voidaan soveltaa sopivampaa rahoitus suunnitelmaa.

⁽³⁾ Osallistumissääntöjen 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Arviointilautakunnat toimivat ERC:n arviointilautakuntien edellä mainitun työjärjestyksen mukaisesti ylemmän riippumattoman asiantuntijan toimiessa puheenjohtajana.

Vertaisarvioinnit voidaan järjestää kahdessa vaiheessa. Siinä tapauksessa ensimmäisen vaiheen tulos on toisen vaiheen lähtökohtana. Vaihe etenee yleensä seuraavalla tavalla:

Ehdotusten jakaminen arviointilautakunnille: Ehdotukset jaetaan arviointilautakunnille ehdotuksen aiheen mukaan. Ehdotukset jaetaan hakijan ilmaiseaman pyynnön sekä ehdotuksen otsikon ja sisällön ja/tai sen sisältämien tietojen ja mahdollisesti avainsanojen perusteella.

Yksittäinen arviointi: Ehdotukset tarkistaa asianomaisten arviointiperusteiden mukaisesti vähintään kolme vertaisarvioijaa ⁽¹⁾, jotka laativat yksittäiset arviointikertomukset. Kyseisillä vertaisarvioijilla on oltava pätevyys ehdotukseen liittyvillä tieteellisillä ja/tai teknisillä aloilla.

Arviointilautakunnan arviointi: Arviointilautakuntien velvollisuus on tarkastella johdonmukaisesti niiden vastuualueelle kuuluvia ehdotuksia ⁽²⁾ ja toimia koordinoitusti muiden arviointilautakuntien kanssa sen varmistamiseksi, että ehdotuksia käsitellään johdonmukaisesti kaikissa arviointilautakunnissa ja kaikilla ehdotuspyyntöön liittyvillä tieteellisillä/teknisillä aloilla.

Arviointilautakunnan ehdotusta koskeva päätös (mukaan luettuina kaikki ehdotukselle annetut yksittäisiä kriteeriä koskevat pisteet tai kokonaispisteet sekä ehdotuksen sijoitus luettelossa) perustuu arviointilautakunnan yksittäiseen arviointiin ja keskusteluihin, ja se tehdään enemmistöpäätöksenä. Arviointilautakunnan arvioinnin tuloksena laaditaan paremmuusjärjestysluettelo. Vertaisarvioinnin viimeisessä vaiheessa arviointilautakunta valitsee ne ehdotukset, joille suositellaan myönnettäväksi rahoitusta ehdotuspyyntöön liittyvän talousarvion mukaisesti.

Haastattelut: Arviointilautakunnan arviointiin voi sisältyä päätutkijan ja/tai hakijana toimivan oikeushenkilön haastattelut, jos näin on määritelty "Ideat"-työohjelmassa. ERCEA voi korvata haastatteluihin liittyvät matka- ja oleskelukustannukset. Haastattaviin sovellettavat korvausta koskevat säännöt on määritelty liitteessä C. Haastattelun suorittaa ainakin kolme arviointilautakunnan jäsentä. Haastattelut voidaan suorittaa vertaisarviointilautakunnan kokouspaikassa tai, jos se on teknisesti mahdollista, sähköisesti (videon välityksellä, puhelinneuvotteluna, yms.).

Arviointilautakuntien väliset arvioinnit (eri lautakuntien suorittamat arvioinnit, jotka koskevat useita aloja, tutkimusaloja jne.): Arviointilautakuntien välisissä arvioinneissa ehdotuspyyntöä koskevat ehdotukset pannaan lopulliseen paremmuusjärjestykseen (kaikilla ehdotuspyyntöön sisältyvillä tutkimusaloilla) tarkastelemalla niiden laatua huolellisesti eri arviointilautakunnissa. Kyseinen arviointi suoritetaan arviointilautakuntien puheenjohtajista tai niiden valtuutetuista jäsenistä koostuvalla foorumilla. Arviointilautakuntien välisissä arvioinneissa otetaan erityisesti huomioon useisiin aloihin liittyvät ehdotukset, jotka koskevat eri arviointilautakuntia, uusien ja kehittyvien alojen ehdotukset ja riskialttiit mutta myös mahdollisesti erittäin kannattavat ehdotukset.

Jos "Ideat"-työohjelmassa määritellään kuhunkin arviointilautakuntaan, alaan, tutkimusalaan jne. liittyvä talousarvio, keskusteluissa voidaan ottaa huomioon ainoastaan ne ehdotukset, jotka eivät kuulu niiden tarpeeksi korkealla paremmuusjärjestyksessä olevien ehdotusten joukkoon, jotka sisältyvät arviointilautakuntaan, alaan, tutkimusalaan jne. liittyvään talousarvioon.

Vertaisarvioinnin tuloksena laaditaan kutakin ehdotusta koskeva arviointikertomus, johon sisältyvät tarvittaessa eri arviointilautakuntien välisen arvioinnin tulokset, ehdotusta koskeva arviointilautakunnan lopullinen suositus, yksittäisten riippumattomien asiantuntijoiden arvioinnit sekä kaikki myönnettävän rahoituksen enimmäismäärää koskevat suositukset.

3.1.6.2 Tieteen eturintamassa toteutettavia hankkeita koskevien ehdotusten kaksivaiheinen jättämismenettely

Ehdotuspyynnössä määritellään, milloin sovelletaan kaksivaiheista ehdotusten jättämismenettelyä. Kyseisissä tapauksissa kunkin vaiheen arviointiperusteet määrätään "Ideat"-työohjelmassa. Vertaisarvioinnin ensimmäisen ja toisen vaiheen menetelmät voivat olla erilaisia (esimerkiksi arviointilautakunnan arvioijien, ulkopuolisten asiantuntijoiden ja/tai päätutkijoiden haastattelujen osalta).

⁽¹⁾ Vertaisarvioijia voivat olla myös muiden kuin sen arviointilautakunnan jäsenet, jolle ehdotus on annettu käsiteltäväksi, tai ulkopuoliset asiantuntijat.

⁽²⁾ Tähän sisältyy useiden arviointilautakuntien välisiä tai eri tieteenalojen välisiä ehdotuksia, jotka voidaan antaa useamman kuin yhden arviointilautakunnan jäsenen tai ulkopuolisten asiantuntijoiden tarkasteltavaksi.

Päätutkijoiden on jätettävä ensin ehdotustiivistelmä. Tämä ensimmäisen vaiheen ehdotus arvioidaan ehdotuspyynnössä tätä vaihetta varten asetettujen kriteereiden mukaisesti.

Ensimmäisen vaiheen ehdotuksen arvioinnin jälkeen arviointilautakunta voi pyytää hyväksytyjen ehdotusten osalta jättämään toisen vaiheen ehdotuksen. Arviointilautakunnat voivat tässä vaiheessa toimivaltuuksiensa rajoissa suositella ehdotusten hyväksymistä toiseen vaiheeseen arviointilautakuntien välisistä muista arvioinneista riippumatta.

Ensimmäisen vaiheen läpäisseitä hakijoita pyydetään jättämään yksityiskohtaisempi ehdotus tai alkuperäistä ehdotusta koskevat täydellisemmät ja päivitettyt tiedot toisen vaiheen määräajan päättymiseen mennessä. Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen noudattamiseksi arviointilautakunta voi suositella sellaisten toisessa vaiheessa jätettyjen ehdotusten arvioimatta jättämistä, jotka eroavat huomattavasti vastaavasta ensimmäisen vaiheen ehdotuksesta.

Toisen vaiheen vertaisarviointi etenee 3.1.6.1 kohdassa kuvatun mukaisesti.

3.1.6.3 Koordinointi- ja tukitoimien vertaisarviointi

Koordinointi- ja tukitoimien vertaisarviointi etenee 3.1.6.1 kohdassa kuvatun mukaisesti. Arviointilautakunnan arviointi voi olla viimeinen vaihe, ennen kuin ERCEA hyväksyy lopullisen paremmuusjärjestysluettelon.

Ainoa poikkeus tähän menettelyyn ovat osallistumissääntöjen 14 artiklan mukaiset koordinointi- ja tukitoimet, joiden osalta riippumattomat asiantuntijat nimetään vain, jos ERCEA katsoo sen asianmukaiseksi.

Lisätietoja koordinointi- ja tukitoimien vertaisarviointimenettelystä on "Ideat"-työohjelmassa, ehdotuspyynnössä ja hakuohjeissa.

3.1.7 Vertaisarvioinnin tulokset sekä ehdotusten valinta ja hylkääminen

ERC:n tieteellinen neuvosto vahvistaa niiden ehdotusten lopullisen paremmuusjärjestyksen, joille suositellaan vertaisarvioinnin pohjalta rahoitusta.

ERCEA laatii vähintään yhden lopullisen luettelon hankkeista, joille voidaan myöntää rahoitusta, vertaisarvioinnin tulosten sekä ERC:n tieteellisen neuvoston päättämän lopullisen paremmuusjärjestyksen pohjalta.

Näin saadaan aikaan:

- luettelo riittävän korkeatasoisista ehdotuksista, joille voidaan myöntää rahoitusta, jos sitä on saatavilla. Ehdotukset luettelaa suositellussa paremmuusjärjestyksessä, jonka mukaan on tarkoitus myöntää rahoitusta ehdotuspyyntöön käytettävissä olevien varojen asettamissa rajoissa (*hyväksytyjen ehdotusten luettelo*). Jos ehdotuspyynnössä esitetään alustavasti käytettävissä olevat varat esimerkiksi tiettyjä arviointilautakuntia, osa-alueita tai tutkimusaloja varten, voidaan kutakin alaa varten laatia erikseen luettelo hyväksytyistä ehdotuksista;
- jos vertaisarvioinnin pohjalta hyväksytyjä ehdotuksia varten suositellun rahoituksen kokonaismäärä ylittää ehdotuspyyntöä varten käytettävissä olevat varat, voidaan ehdotuksista laatia varallaololuettelo (tai useampi varallaololuettelo, jos eri arviointilautakuntia, osa-alueita tai tutkimusaloja varten on olemassa alustavat talousarviot). Varalle otettavien ehdotusten määrästä päättää ERCEA käytettävissä olevien varojen pohjalta. Päätöksessä otetaan huomioon, miten todennäköistä on, että ehdotuksille myönnetään lopulta rahoitusta esimerkiksi sen takia, että osa ehdotuksista perutaan tai käyttöön saadaan lisävaroja;
- luettelo ehdotuksista, joilla ei esitetä rahoitusta. Tämä luettelo käsittää ne ehdotukset, jotka eivät täytä kelpoisuusvaatimuksia (tämä todetaan joko ennen vertaisarviointia, sen aikana tai sen jälkeen), ehdotukset, jotka eivät täytä niille asetettua laatuvaatimusta, ehdotukset, jotka ovat paremmuusjärjestyksessä niin alhaalla, ettei niille voida myöntää rahoitusta käytettävissä olevien varojen riittämättömyyden takia, sekä varallaololuettelossa olevat ehdotukset, jotka jäävät vaille rahoitusta, koska kyseisen ehdotuspyynnön varat on jo käytetty.

Ehdotusten laadun arviointi sekä hyväksytyjen ehdotusten luettelossa olevien ehdotusten suositeltu paremmuusjärjestys perustuvat vertaisarviointiin, jossa ehdotusta tarkastellaan kaikkien keskeisten arviointiperusteiden pohjalta. Jos ehdotuspyynnössä määrätään kaksivaiheista vertaisarvioinnista eikä ehdotus täytä ehdotuspyynnössä asetettua tiettyä laatuun liittyvää arviointiperustetta, voidaan vertaisarvioinnin aikana esittää ehdotuksen lopullista hylkäämistä. Tällöin sitä ei enää välttämättä arvioida muiden sovellettavien arviointiperusteiden pohjalta.

Ehdotuksia, jotka ovat vastoin eettisiä perusperiaatteita tai jotka eivät täytä "Ideat"-erityisohjelmassa, "Ideat"-työohjelmassa tai ehdotuspyynnössä vahvistettuja edellytyksiä, ei valita.⁽¹⁾ Ehdotus voidaan myös hylätä eettisin tai turvallisuuteen liittyvin perustein noudattaen liitteessä B (eettiset näkökohdat) tai liitteessä D (turvallisuus) tarkoitettua menettelyä.

⁽¹⁾ Osallistumissääntöjen 15 artiklan 2 kohta.

"Ideat-erityisohjelman" mukaiseen epäsuoraan toimeen mahdollisesti osallistuvat päätutkijat tai hakijoina toimivat oikeushenkilöt, jotka ovat syyllyneet väärinkäytökseen ⁽¹⁾ jotain muuta puiteohjelmiin perustuvaa epäsuoraa toimea toteuttaessaan, voidaan milloin tahansa sulkea valintamenettelyn ulkopuolelle suhteellisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen.

3.1.8 *Palautte*

Vertaisarvioinnin jälkeen ERCEA antaa palautetta päätutkijalle ja hakijana toimivalle oikeushenkilölle. Kaikki ERCEAn viestit ja palaute päätutkijalle ja hakijana toimivalle oikeushenkilölle toimitetaan ERCEAn turvatus sähköpostiyhteyden kautta. Hakuohjeissa ilmoitetaan päivämäärä, johon mennessä palaute annetaan.

a) Kaksivaiheisen vertaisarvioinnin ensimmäisen vaiheen jälkeen:

Niille hakijoille, joiden ehdotusten ei katsota täyttävän kelpoisuusvaatimuksia, ilmoitetaan päätöksen perustelut. Kyseisiä ehdotuksia ei arvioida.

Niille hakijoille, joiden ehdotukset eivät pääse seuraavaan vaiheeseen, annetaan vertaisarviointista palautetta arviointikertomuksessa.

Lopuksi niille hakijoille, joiden ehdotukset hyväksytään toiseen vaiheeseen, ilmoitetaan asiasta. Lisäksi hakijat saatetaan kutsua haastatteluun.

b) Kaksivaiheisen ehdotusten jättämismenettelyn ensimmäiseen vaiheeseen kuuluvan vertaisarvioinnin jälkeen:

Niille hakijoille, joiden ehdotusten ei katsota täyttävän kelpoisuusvaatimuksia, ilmoitetaan päätöksen perustelut. Kyseisiä ehdotuksia ei arvioida.

Niille hakijoille, joiden ehdotukset eivät pääse seuraavaan vaiheeseen, annetaan vertaisarviointista palautetta arviointikertomuksessa.

Lopuksi niille hakijoille, joiden ehdotukset hyväksytään toiseen vaiheeseen, lähetetään kehoitus toimittaa ehdotus toiseen vaiheeseen. Lisäksi hakijat saatetaan kutsua haastatteluun.

c) Toisen vertaisarvioinnin jälkeen edellä a) ja b) tapauksessa sekä yksivaiheisen ehdotusten jättämismenettelyn tai yksivaiheisen arviointimenettelyn vertaisarvioinnin jälkeen:

Niille hakijoille, joiden ehdotusten ei katsota täyttävän kelpoisuusvaatimuksia, ilmoitetaan päätöksen perustelut. Kyseisiä ehdotuksia ei arvioida.

Sekä niistä ehdotuksista, jotka eivät täytä laatuvaatimuksia, että laatuvaatimukset täyttävistä ehdotuksista annetaan vertaisarvioinnin pohjalta palautetta arviointikertomuksessa.

Arviointikertomuksessa esitellään vertaisarvioinnin tulokset sekä esitetään tarvittaessa huomautuksia, kokonaispisteet ja/tai yksittäisiä arviointiperusteita koskevat pisteet. Hyväksytyjen ehdotusten luettelossa olevien ehdotusten osalta arviointikertomuksessa esitetään tarvittaessa suositukset, jotka koskevat ehdotukselle myönnettävää enimmäisrahoitusta, sekä muut asianmukaiset suositukset hankkeen toteuttamisesta ja/tai menetelmiä ja työohjelmaa koskevat parannusehdotukset.

Jos ehdotus on hylätty siksi, että se ei täytä laatuvaatimuksia, arviointikertomuksessa voidaan esittää huomautuksia ainoastaan niiden arviointiperusteiden osalta, jotka ehdittiin käydä läpi ennen kuin havaittiin, että laatuvaatimukset eivät täyty.

Niille hakijoille, joiden ehdotukset hylätään eettisten tai turvallisuusnäkökohtien takia, ilmoitetaan hylkäyspäätöksen perustelut.

3.1.9 *Tuki- ja muutoksenhakumenettelyt*

ERCEA antaa tietoa menettelystä, jota päätutkijoiden ja/tai hakijoina toimivien oikeushenkilöiden on noudatettava, jos niillä on kysyttävää mihin tahansa ERC:n ehdotuspyyntöön liittyvän vertaisarvioinnin tuloksista tai jos ne hakevat asiassa muutosta ⁽²⁾.

Kaikissa kysymyksissä tai muutoksenhakupyynnöissä on esitettävä vähintään ehdotuspyynnön nimi, ehdotuksen numero (jos sellainen on annettu), ehdotuksen nimi sekä kuvaus havaituista ongelmista.

⁽¹⁾ "Väärinkäytös" sellaisena kuin se on määritelty neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95, EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Muutoksenhakumenettely ei korvaa niitä tavanomaisia muutoksenhakukanavia, joita sovelletaan kaikkiin ERCEAn ja komission toimiin. Tällaisia muutoksenhakukanavia ovat esimerkiksi komission pääsihteeristö, joka käsittelee käytännönsäätöjen rikkomukset (eli huolehtii suhteista kansalaisiin), Euroopan oikeusasiamies, joka käsittelee hallinnon epäkohdat, sekä Euroopan unionin tuomioistuin, joka käsittelee luonnollista tai oikeushenkilöä koskevat päätökset.

Jos on kyse tietystä ehdotusta koskevasta kelpoisuustarkastuksesta ja/tai vertaisarvioinnista, käynnistetään muutoksenhakumenettely, jonka yhteydessä on mahdollista ilmoittaa kaikista puutteista, joita tarkastuksen tuloksissa tai ehdotuksen arviointitavassa on havaittu ja jotka ovat saattaneet vaikuttaa päätökseen siitä, myönnetäänkö ehdotukselle rahoitusta vai ei. Asiaa käsittelemään voidaan kutsua muutoksenhakukomitea. Jos komitean on käsiteltävä ehdotuksen kelpoisuuteen liittyviä kysymyksiä, se voi pyytää neuvoa kelpoisuutta tarkastelevalta komitealta (ks. 2.2.6 kohta). Komitea pyytää avukseen asiantuntijoita, joilla on tarvittavaa tieteellistä/teknistä ja oikeudellista osaamista. Sen sijaan komitea ei itse arvioi ehdotusta. Valituksen luonteesta riippuen komitea voi tarkistaa riippumattomien asiantuntijoiden ansioluettelot, asiantuntijoiden esittämät huomautukset ja arviointikertomuksen. Komitea ei kuitenkaan aseta kyseenalaiseksi pätevistä asiantuntijoista koostuvien arviointilautakuntien tieteellistä asiantuntemusta.

Komitea suosittelee tekemiensä tarkistusten perusteella ERCEAlle tiettyä toimintatapaa. Jos komitea katsoo, että valitus on perusteltu, se saattaa ehdottaa, että riippumattomat asiantuntijat arvioivat ehdotuksen uudelleen joko osittain tai kokonaan.

Kaikki muutoksenhakupyynnöt on esitettävä kuukauden kuluessa siitä, kun ERCEA on antanut palautteensa käyttäen turvattua sähköpostiyhteyttä (ks. 3.1.8 kohta). Muutoksenhakumenettelyä kuvataan yksityiskohtaisesti hakuohjeissa. Muutoksenhakukomitea ei käsittele sellaisia ehdotuksia koskevia valituksia, jotka eivät täytä kelpoisuusvaatimuksia.

Valituksen tekijälle lähetetään vastaus kolmen viikon kuluessa edellä mainitusta muutoksenhakupyynnön esittämiselle asetetusta määräajasta. Jos siinä vaiheessa ei ole mahdollista antaa lopullista vastausta, hakijalle ilmoitetaan, milloin lopullinen vastaus annetaan.

3.1.10 Raportointi ja tiedottaminen vertaisarviointimenettelystä

ERCEA laatii jokaisen vertaisarvioinnin jälkeen raportin, joka toimitetaan ERC:n tieteelliselle neuvostolle ja "Ideat"-ohjelmakomitealle. Raportissa esitetään tilastotietoa saaduista ehdotuksista (esimerkiksi ehdotusten määrä, keskeiset aihealueet, hakijoina toimivien oikeushenkilöiden kategoriat ja pyydetyn rahoituksen määrä), arviointimenettelystä ja riippumattomista asiantuntijoista.

ERCEA voi julkaista kunkin arviointimenettelyn jälkeen yleistietoa vertaisarvioinnin tuloksista tiedotustarkoituksessa käyttäen parhaaksi katsomaansa kanavaa. Lisäksi ERCEA voi julkistaa tietoa niistä arvioituista ehdotuksista, jotka arvioinnin perusteella (tai kaksivaiheisen arvioinnin toisen vaiheen jälkeen) täyttävät laatuvaatimukset ⁽¹⁾ ja joiden osalta hakijat ovat antaneet luvan tiettyjen tietojen ⁽²⁾ julkistamiseen.

"Ideat"-työohjelmissä tarkoitettujen seurannan, tutkimuksen ja arvioinnin takia ERCEA saattaa siirtää ehdotuksia kolmannen osapuolen ⁽³⁾ käsiteltäväksi noudattaen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 45/2001 asetettuja vaatimuksia. Hakijoilta ⁽⁴⁾ pyydetään suostumus ehdotusten käsitelyyn. Hakijan antama suostumus on vapaaehtoinen. Se, että hakija ei anna suostumusta, ei vaikuta arviointimenettelyyn.

4. AVUSTUSPÄÄTÖS JA AVUSTUSSOPIMUSTEN VALMISTELU

Avustukset hakijoina toimiville oikeushenkilöille myöntää toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Avustusten myöntämisessä noudatetaan ERCEAn 3.1.7 kohdan mukaisesti laatimaa lopullista paremmuusjärjestystä, ja avustuksista laaditaan muodolliset avustussopimukset.

Avustussopimukset tehdään hakijoina toimivien oikeushenkilöiden kanssa noudattaen sisäisiä oikeudellisia ja rahoitusmenettelyjä ⁽⁵⁾ sekä varmistaen, että tässä jaksossa mainitut vaatimukset täyttyvät.

Avustussopimuksen valmistelun yhteydessä päätutkijalta ja hakijana toimivalta oikeushenkilöltä voidaan pyytää lisätietoja hankkeesta ja sen suunnitellusta hallinnoinnista. ⁽⁶⁾ Jos hankkeeseen osallistuu enemmän kuin yksi kumppani, päätutkijaa tai hakijana toimivaa oikeushenkilöä voidaan pyytää hankkimaan kyseiset tiedot ja vakuudet muilta osanottajilta.

Eräiden ehdotusten osalta voidaan arviointimenettelyn tulosten perusteella edellyttää lisäehtojen ⁽⁷⁾ täyttämistä ennen avustussopimuksen tekemistä. Tällaiset ehdot perustellaan asianmukaisesti ja esitetään päätutkijalle ja hakijana toimivalle oikeushenkilölle arviointikertomuksen ohella.

Avustuksia ei myönnetä hakijoina toimiville oikeushenkilöille, jotka ovat avustuksen myöntämismenettelyn aikaan josakin varainhoitoasetuksen 93 artiklan 1 kohdassa (konkurssi jne.), 94 artiklassa (väärin tietojen antaminen jne.) tai 96 artiklan 2 kohdan a alakohdassa (hakija on suljettu Euroopan unionin talousarviosta rahoitettavien hankintojen ja avustusten ulkopuolelle) tarkoitetuista tilanteista. Hakijan on osoitettava, että mikään edellä esitetystä tilanteista ei koske sitä. ⁽⁸⁾

Myös eettisiä kysymyksiä tarkastellaan tarvittaessa lähemmin tässä vaiheessa. ERCEA nimittää riippumattomia asiantuntijoita, jotka osallistuvat ehdotusten eettisten näkökohtien tarkasteluun (ks. liite B).

⁽¹⁾ ERCEAn edellä 3.1.7 kohdassa kuvatulla tavalla laatiman lopullisen luettelon pohjalta.

⁽²⁾ Näitä tietoja voivat olla päätutkijoiden ja hakijoina toimivien oikeushenkilöiden nimet, ehdotuksen nimi ja lyhenne.

⁽³⁾ Koordinointi- ja tukitoimien toimeksisaajat ja/tai edunsaajat.

⁽⁴⁾ Päätutkijoilta ja/tai isäntälaitoksilta.

⁽⁵⁾ Tämä käsittää tarvittaessa menettelyn, jossa konsultoidaan "Ideat"-erityisohjelmassa tarkoitettua ohjelmakomiteaa.

⁽⁶⁾ Perusteena on osallistumissääntöjen 16 artiklan 4 kohta sekä komission säännöt, joita soveltaen voidaan todentaa yhdenmukaisesti seitsemännessä puiteohjelmasta avustusta saavien, epäsuorien toimien osallistujien olemassaolo ja oikeudellinen asema sekä niiden taloudelliset toimintaedellytykset (C(2007) 2466).

⁽⁷⁾ Lisäehdoissa voidaan viitata eettistä arviointia koskeviin vaatimuksiin.

⁽⁸⁾ Varainhoitoasetuksen 114 artikla.

Avustusten valmistelussa ei käsitellä ehdotusten tieteellistä/teknistä sisältöä. Avustus myönnetään hakijana toimivalle oikeushenkilölle tämän toimittaman ehdotuksen sekä vertaisarvioinnin jälkeen rahoituksesta annetun suosituksen pohjalta edellyttäen, että hakijana toimiva oikeushenkilö ja päätutkija hyväksyvät ehdotetun avustuksen.

Jos päätutkijan ja hakijana toimivan oikeushenkilön kanssa ei päästä sopimukseen tai jos jompikumpi tai kumpikaan ei ole allekirjoittanut mahdollisesti vaadittua lisäsopimusta kohtuullisessa määräajassa, avustusta koskevat valmistelut voidaan keskeyttää.

Varallaololuettelossa olevia ehdotuksia koskevien avustussopimusten valmistelu voidaan käynnistää heti, kun on varmistunut, että varoja on riittävästi käytettävissä yhden tai useamman hankkeen rahoittamiseen. Avustusten valmistelu aloitetaan paremmuusjärjestyksessä ensimmäisenä olevasta ehdotuksesta, ja sitä jatketaan luettelossa alaspäin riippuen käytettävissä olevien varojen määrästä.

5. LIITTEET

5.1 Liite A – Menettely ehdotuksen toimittamiseksi paperimuodossa

Jos hakija ei voi mitenkään käyttää sähköistä ehdotusten jättämispalvelua eikä hakijalle voida järjestää tätä mahdollisuutta, hän voi poikkeuksellisesti pyytää ERCEAlta lupaa jättää ehdotus paperimuodossa. Pyyntö on toimitettava ERCEAlle viimeistään kuukautta ennen ehdotuspyynnön määräaikaa, ja pyyntö on perusteltava selvästi.

Pyynnöt saada toimittaa hakemus paperimuodossa lähetetään seuraavan osoitteeseen:

European Research Council Executive Agency
Head of "Scientific Management Department"
COV2
1049 Brussels
Belgium

ERCEA vastaa pyyntöön viiden työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos ERCEA suostuu pyyntöön, hakijalle lähetetään lomakkeet, joita tarvitaan ehdotuksen jättämiseen paperimuodossa.

Jos jonkin ehdotuspyynnön luonne on sellainen, että hakemusten jättäminen sähköisesti ei ole yleisesti ottaen asianmukaista, ERCEA voi päättää alun alkaenkin hyväksyä paperimuodossa tehdyt hakemukset. Siinä tapauksessa tämä mahdollisuus mainitaan ehdotuspyynnössä, ja ehdotusten jättämiseen tarkoitettuja paperilomakkeita on yleisesti saatavilla.

Jos ehdotuksen voi toimittaa paperimuodossa joko poikkeustapauksessa tai yleisen luvan perusteella, paperimuodossa tehdyt ehdotukset voidaan lähettää tavallisena postilähetyksenä tai yksityisen lähettipalvelun välityksellä, tai ne voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti. Ehdotuksia, jotka on toimitettu erillisellä sähköisellä tallennusvälineellä (kuten CD-ROM-levyllä tai vastaavalla), sähköpostitse tai faksina, ei oteta huomioon. Paperimuodossa toimitettavat ehdotusasiakirjat on jätettävä yhdessä paketissa. Jos hakijat haluavat tehdä ehdotukseen muutoksia tai lisäyksiä, heidän on toimitettava ne niin, että ne ovat perillä ennen ehdotuspyynnön määräaikaa. Tässä yhteydessä heidän on ilmoitettava selvästi, mihin ehdotuksen osiin on tehty muutoksia. Ehdotuspyynnön määräpäivän jälkeen vastaanotettuja lisäyksiä tai muutoksia ehdotukseen ei käsitellä eikä arvioida.

Jos ehdotus on lähetetty postitse tai lähettipalvelun välityksellä, lähetyspäiväksi katsotaan postileiman tai vastaanottotodistuksen päivämäärä. ERCEA ⁽¹⁾ saa avata ehdotuspaketit niiden saapuessa, jotta hallinnolliset tiedot voidaan syöttää tietokantaan ja vastaanottotodistukset lähettää hakijoille.

5.2 Liite B – Eettiset arviointimenettelyt

Johdanto

Seitsemännen puiteohjelman 6 artiklan sekä osallistumissääntöjen 15 artiklan täytäntöönpanoa varten arviointimenettelyssä määritellään alustavasti ne eettiset ongelmat, joita ehdotuksiin liittyy. Sen jälkeen eettisiä ongelmia sisältäville ehdotuksille suoritetaan eettisten näkökohtien seulonta. Eettisten näkökohtien seulonnan jälkeen ja ennen kuin ERCEA tekee valintapäätöksiä ennalta määrättyjen sääntöjen mukaisesti, voidaan ehdotuksille tarvittaessa suorittaa eettinen arviointi. Eettisten kysymysten seulonnasta ja eettisestä arvioinnista (joista käytetään tässä liitteessä yhdessä nimitystä eettinen arviointimenettely) vastaavat riippumattomat asiantuntijat, joilla on tarvittava asiantuntemus etiikan alalla.

⁽¹⁾ Tai muu taho, jonka kanssa on tehty sopimus arviointeihin liittyvistä hallinnollisista palveluista.

Eettisen arviointimenettelyn tavoitteena on varmistaa, että Euroopan unioni ei tue tutkimusta, joka olisi vastoin EU:n keskeisissä säännöissä esitettyjä perusperiaatteita. Lisäksi eettisessä arviointimenettelyssä tarkastellaan, täyttääkö tutkimus seitsemättä puiteohjelmaa koskeissa päätöksissä sekä "Ideat"-erityisohjelmassa esitetyt tutkimuksen eettiset säännöt. Puiteohjelmassa on otettu ja otetaan myös jatkossa huomioon luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevän eurooppalaisen työryhmän lausunnot.

Ehdotukset

Ehdotusten on tarvittaessa ja/tai mikäli ehdotuspyynnössä sitä edellytetään sisällettävä eettisiä näkökohtia käsittelevä osio, jossa:

- kuvataan ehdotetun tutkimustyön tavoitteisiin, menetelmiin ja tulosten mahdollisiin seurauksiin potentiaalisesti liittyvät eettiset näkökohdat,
- perustellaan tutkimushanke eettiseltä näkökannalta,
- selostetaan, miten työohjelmassa asetetut eettiset vaatimukset täytetään,
- selostetaan, miten ehdotus vastaa tutkimuksen suoritusmaassa sovellettavia kansallisia oikeudellisia ja eettisiä vaatimuksia,
- esitetään aikataulu lausunnon ja/tai hyväksynnän pyytämiseksi keskeisiltä kansallisilta viranomaisilta (esim. tietosuojavalvottutulta, kliinisiä kokeita valvovalta viranomaiselta jne.).

Sitä varten hakijoiden on täytettävä hakuohjeisiin sisältyvä eettisten näkökohtien taulukko.

ERCEA voi ottaa hakijaan yhteyttä missä tahansa menettelyn vaiheessa saadakseen lisätietoja, joita tarvitaan ehdotuksen hyväksymiseen eettisten näkökohtien osalta.

Yleiset menettelysäännöt

Eettisten näkökohtien seulontamenettelyt ja eettisten arviointilautakuntien työn organisointi

Ehdotusten alustava seulonta

ERCEAn eettinen työryhmä seuloo alustavasti kaikki ehdotukset, joille on esitetty rahoitusta, löytääkseen ne ehdotukset, joihin ei liity minkäänlaisia eettisiä ongelmia ja joille voidaan myöntää avustus ilman riippumattomien asiantuntijoiden suorittamaa tarkastelua. Kaikki muut ehdotukset siirretään tarkempaan eettiseen tarkasteluun. Tämä menettely perustuu eettisten näkökohtien taulukkoon sekä hakijoiden toimittamiin ehdotuksiin.

Ehdotuksen siirtäminen eettiseen seulontalautakuntaan

Kaikki ehdotukset, joiden on alustavassa seulonnassa todettu aiheuttavan eettisiä ongelmia, toimitetaan eettiseen seulontalautakunnan käsiteltäväksi. Lautakunta koostuu riippumattomista asiantuntijoista, joilla on tarvittava asiantuntemus etiikan alalla.

Lautakunnan asiantuntijat ryhmittelevät ehdotukset seuraavasti: ne ehdotukset, joissa eettiset ongelmat on ratkaistu tyydyttävällä tavalla, ne ehdotukset, jotka voidaan hyväksyä, jos niiden osalta saadaan riittävät asiakirjatodisteet ja/tai hyväksyntä kansalliselta tasolta, sekä ne ehdotukset, joita on tarkasteltava vielä lähemmin havaittujen merkittävien eettisten ongelmien takia ja joille on suoritettava eettinen arviointi.⁽¹⁾

Asiantuntijat laativat ja allekirjoittavat jokaisen tarkastamansa ehdotuksen osalta eettisen seulontakertomuksen, joka käsittää myös vaatimuksia sisältävän osion. Nämä vaatimukset sisällytetään sopimukseen sopimusvelvoitteina.

Ehdotuksen siirtäminen eettiseen arviointilautakuntaan

Hankkeet, joiden on eettisessä seulonnassa havaittu sisältävän vakavia eettisiä ongelmia, toimitetaan eettiselle arviointilautakunnalle. Hankkeet, jotka koskevat ihmisillä tehtävää tutkimusta⁽²⁾, ihmisalkioilla ja ihmisalkioiden kantasoluilla tehtävää tutkimusta sekä muita kädellisiä kuin ihmisiä, siirretään automaattisesti eettiseen arviointiin⁽³⁾.

Eettinen arviointilautakunta tarkistaa ehdotukseen liittyvät eettiset ongelmat ja asettaa ne vaatimukset, jotka ehdotuksen on täytettävä, ennen kuin se voidaan hyväksyä eettiseltä näkökannalta. Tässä vaiheessa eettinen arviointilautakunta voi havaita ne ehdotukset, joiden sisältämät vakavat eettiset ongelmat saattavat johtaa ehdotuksen sulkemiseen pois avustusten myöntämismenettelystä.

Eettisen seulontalautakunnan ja eettisen arviointilautakunnan kokoonpano

Eettiset lautakunnat koostuvat eri alojen, kuten oikeustieteen, sosiologian, psykologian, filosofian ja etiikan, lääketieteen, molekyylibiologian, kemian, fysiikan, tekniikan ja eläinlääketieteen riippumattomista asiantuntijoista. Lautakunnassa on oltava yhtä paljon tiedemaailman edustajia ja muita kuin tieteentekijöitä.

⁽¹⁾ Tutkimuksen pääosaston vastuulla ovat seuraavat alat: ihmisalkioiden kantasolut, muut kädelliset paitsi ihmiset sekä ihmisillä tehtävä tutkimus. Kaikki näitä aloja koskevat ehdotukset toimitetaan automaattisesti tutkimuksen pääosastoon eettistä arviointia varten.

⁽²⁾ Esimerkiksi kliiniset kokeet sekä eläviin henkilöihin sovelletaan invasiivisia tutkimusmenetelmiä (esim. kudosten ottaminen).

⁽³⁾ Näitä aloja koskevat ehdotukset toimitetaan automaattisesti tutkimuksen pääosastoon eettistä arviointia varten.

ERCEA valitsee ja nimittää pätevät etiikan asiantuntijat niiden asiantuntijoiden joukosta, jotka komissio on valinnut seitsemättä puiteohjelmaa varten tai jotka tieteellinen neuvosto on valinnut. Eri alueiden ja sukupuolten olisi oltava tasapuolisesti edustettuina lautakunnissa. Lisäksi lautakuntien kokoonpano riippuu tarkasteltavana olevista hankkeista. Vakionimeämiskirjeitä, jotka komissio on hyväksynyt riippumattomia asiantuntijoita varten, käytetään eettisen hyväksynnän antamisen yhteydessä nimettäessä etiikan asiantuntijoita.

Lautakuntien kokouksiin voidaan kutsua myös kansalaisyhteiskunnan edustajia.

Eettinen arviointi

Ensimmäisessä vaiheessa riippumattomat asiantuntijat arvioivat yleensä ehdotukset itsekseen. Toisessa vaiheessa asianmukaisesti nimetty eettinen arviointilautakunta keskustelelee ehdotuksista, ja pyrkimyksenä on saada aikaan yksimielinen päätös.

Lautakunta laatii eettisen arviointikertomuksen. Eettisessä arviointikertomuksessa käsitellään useita eettisiä kysymyksiä, kuvataan, miten päätutkija ja tutkimusryhmä ovat käsitelleet eettisiä ongelmia, sekä esitellään eettisen arviointilautakunnan vaatimukset ja suositukset. Eettisen arviointilautakunnan asiantuntijat allekirjoittavat arviointikertomuksen. Jos asiantuntijat eivät pääse yksimielisyyteen, kertomuksessa esitetään eettisen arviointilautakunnan enemmistön kanta.

Eettinen seulontakertomus ja eettinen arviointikertomus

Päätutkijalle ja hakijana toimivalle oikeushenkilölle ilmoitetaan eettisen arviointimenettelyn tuloksista joko eettisessä seulontakertomuksessa tai eettisessä arviointikertomuksessa, paljastamatta kuitenkaan asiantuntijoiden henkilöllisyyttä.

Eettisen arviointimenettelyn tulokset otetaan huomioon päätettäessä hankkeen rahoituksesta. Tämä saattaa aiheuttaa muutoksia avustussopimukseen ja sen liitteisiin tai ääritapauksessa johtaa avustussopimusta koskevien valmistelujen päättymiseen.

Kansalliset hyväksynnät ja toimivaltaisen eettisen komitean lausunnot

Ennen kuin avustussopimus allekirjoitetaan, ERCEA varmistaa, että hakijat ovat saaneet kansalliselta viranomaiselta asianmukaisen hyväksynnän ja/tai toimivaltaisen eettisen komitean myönteisen lausunnon. Jos kansallisen viranomaisen hyväksyntää ja/tai paikallisen eettisen komitean myönteistä lausuntoa ei saada ennen avustussopimuksen voimaantuloa, avustussopimukseen sisällytetään erityinen lauseke, jonka mukaan asianmukainen hyväksyntä tai lausunto on saatava ennen tutkimuksen käynnistymistä.

Eettinen seuranta ja tarkastus

Asiantuntijat voivat ilmoittaa, että hankkeet, joille on suoritettu eettinen seulonta ja/tai eettinen arviointi, tarvitsevat eettistä seuranta- tai tarkastusta. Eettisen seurannan/tarkastuksen suorittavat eettisiin kysymyksiin erikoistuneet asiantuntijat aikaisintaan päivänä, jona ehdotusta koskeva ensimmäinen tilikausi käynnistyy. Eettisen seurannan/tarkastuksen tarkoituksena on auttaa avustuksensaajia ratkaisemaan työhönsä liittyvät eettiset ongelmat ja tarvittaessa toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä.

Ääritapauksissa eettisen seurannan/tarkastuksen perusteella voidaan ERCEAlle antaa suositus avustussopimuksen päättämisestä. Eettisen seurannan/tarkastuksen järjestäminen ja täytäntöönpano ovat komission (tutkimuksen pääosaston) eettisestä arvioinnista vastaavan osaston vastuulla.

Ihmisalkioiden kantasoluihin liittyvään tutkimustoimintaan sovellettavat erityiset menettelysäännöt ⁽¹⁾

Arvioidessaan ja valitessaan hankkeita, joihin liittyy ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä, sekä ennen hankkeisiin liittyvien avustussopimusten valmistelua ERCEA noudattaa seuraavaa menettelyä:

Asiassa sovelletaan edellä 3 jaksossa kuvattua yleistä tieteellistä vertaisarviointia. Lisäksi tieteelliseen vertaisarviointiin osallistuvat riippumattomat asiantuntijat arvioivat,

- palveleeko hanke erityisen tärkeitä tutkimustavoitteita tieteellisen tietämyksen edistämiseksi perustutkimuksessa Euroopassa tai lääketieteellisen tietämyksen lisäämiseksi ihmisiin sovellettavien diagnostiikkaan, ennaltaehkäisyyn ja hoitoon liittyvien menetelmien kehittämistä varten,
- onko ihmisalkioiden kantasolujen käyttö välttämätöntä ehdotuksessa esitettyjen tieteellisten tavoitteiden kannalta. Hakijoiden on erityisesti osoitettava, että muut asianmukaisesti hyväksytyt vaihtoehdot (erityisesti muista lähteistä tai muuta alkuperää olevat kantasolut) eivät ole sopivia ja/tai niitä ei ole käytettävissä ehdotuksen odotettavissa olevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Jälkimmäinen ei koske tutkimusta, jossa ihmisalkioiden kantasoluja vertaillaan muihin ihmisen kantasoluihin.

⁽¹⁾ Ottaen huomioon komission 24.7.2006 antaman lausunnon (EUVL L 412, 30.12.2006, s. 42).

Eettinen arviointimenettely

Ne tutkimusehdotukset, joihin liittyy ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä ja joille esitetään rahoitusta, toimitetaan komissiolle (tutkimuksen pääosastoon) eettistä arviointia varten. Komissio soveltaa seitsemännestä puiteohjelmasta rahoitettavien, ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä sisältävien ehdotusten eettisessä arvioinnissa menettelyjä, jotka kuvataan komission vakionimeämiskirjeissä.

Kansalliset hyväksynnit ja toimivaltaisen eettisen komitean lausunnot

Ennen kuin avustussopimus allekirjoitetaan, ERCEA varmistaa, että hakijat ovat saaneet toimivaltaisilta paikallisilta tai kansallisilta viranomaisilta asianmukaisen hyväksynnän.

Jos kansallisen viranomaisen hyväksyntää ja/tai paikallisen eettisen komitean myönteistä lausuntoa ei saada ennen hankkeen suunniteltua alkamishetkeä, avustussopimus voidaan tehdä sillä edellytyksellä, että siihen lisätään erityinen lauseke, jonka mukaan asianmukainen hyväksyntä tai lausunto on saatava ennen tutkimustoiminnan käynnistymistä.

Avustussopimusta valmisteltaessa otetaan huomioon eettisen arvioinnin tulokset. Tämä voi merkitä muutoksia avustussopimuksessa olevaan työn kuvaukseen tai joissakin tapauksissa johtaa avustussopimusta koskevien valmistelujen päättämiseen.

Niiden ehdotusten osalta, joihin liittyy ihmisalkioiden kantasolujen käyttöä, noudatetaan rahoituksen ja toimien hyväksynnässä eettisen arvioinnin jälkeen neuvoston päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä ottaen huomioon neuvoston päätöksen 2006/972/EY ⁽¹⁾ 6 artiklan 9 kohdan.

Lisäksi ERCEA kannustaa päätutkijaa huolehtimaan asianmukaisesta viestinnästä eurooppalaisen kantasolurekisterin kanssa (<http://www.hescreg.eu/>). Näin voidaan huolehtia avoimuudesta käytettävien ihmisalkioiden kantasolulinjojen osalta sekä varmistaa näitä linjoja koskevien tietojen laaja leviäminen.

5.3 Liite C – Haastatteluun kutsuttujen päätutkijoiden matka-, päiväraha- ja majoituskustannusten korvaamiseen sovellettavat säännöt ⁽²⁾

1 artikla

1. Näitä sääntöjä sovelletaan

a) henkilöihin, jotka ERCEA on kutsunut haastatteluun 3.1.6.1 kohdan mukaisesti,

b) henkilöihin, jotka saattavat vammaista, jonka ERCEA on kutsunut kokoukseen haastateltavaksi.

2. Maksusitoumuksista vastaavat menojen ja tulojen hyväksyjät pyrkivät erityisesti varmistamaan, että haastattelut järjestetään siten, että haastateltavat voivat hyödyntää kaikkein edullisimpia matkalippuja.

Maksuista vastaavat tulojen ja menojen hyväksyjät tarkistavat erityisen huolellisesti kaikki korvauspyynnöt, jotka koskevat epätavallisen kalliita lentolippuja. Heillä on oikeus suorittaa kaikki tarpeelliset tutkimukset ja pyytää haastatteluun saapuneilta kaikki tarvittavat todisteet. Jos tämä on perusteltua, heillä on myös oikeus maksaa korvauksia vain sen verran kuin tavanomainen matka haastateltavan lähtöpaikasta haastattelupaikkaan yleensä maksaa.

3. Jos 3 artiklassa tarkoitetut korvaukset ovat selvästi riittämättömät, kun otetaan huomioon vammaisille haastateltaville heidän vammansa takia tai heidän saattajistaan aiheutuneet kustannukset, kustannukset korvataan toimivaltaisen menojen ja tulojen hyväksyjän pyynnöstä, kunhan niiden tueksi esitetään tositteet.

4. ERCEA ei vastaa haastateltaville tai vammaisten haastateltavien mukana matkustaville avustajille matkustuksen tai haastattelupaikalla oleskelun aikana aiheutuneista aineellisista, aineettomista tai fyysisistä vahingoista, elleivät ne ole suoraan ERCEAsta johtuvia.

Kutsun saanut haastateltava, joka matkustaa haastatteluun omalla kulkuneuvollaan, on yksin vastuussa mahdollisesti aiheuttamistaan vahingoista.

2 artikla

1. Kaikille haastateltaville korvataan matkakustannukset kutsussa mainitusta lähtöpaikasta (työpaikan osoite tai kotiosoite) haastattelupaikkaan käyttäen matkan kannalta asianmukaisinta kulkuneuvoa. Yleensä alle 400 kilometrin matkoilla (yksisuuntainen matka rautateitse virallisesti lasketun etäisyyden mukaan) asianmukainen kulkuneuvo on juna, ensimmäisessä luokassa, ja pidemmillä matkoilla lentokone, turistiluokassa.

Silloin kun lentomatkaan sisältyy vähintään 4 tuntia ilman välilaskua kestävä osuus, matkakulut korvataan bisnesluokan mukaan.

⁽¹⁾ EUVL L 400, 30.12.2006, s. 243.

⁽²⁾ ERCEA voi ottaa käyttöön sähköisen järjestelmän, jota sovelletaan näiden sääntöjen puitteissa toimitettaviin, paperimuodossa oleviin lomakkeisiin ja alkuperäisiin tositteisiin.

2. Korvaus matkakuluista henkilöautolla lasketaan ensimmäisen luokan junalipun perusteella.
3. Silloin kun junayhteyttä ei ole, korvaus henkilöauton käytöstä on 0,22 euroa kilometriltä.
4. Taksimatkoja ja pysäköintikuluja lähtöpaikassa (tai lähtöpaikan lentokentällä) ei korvata.

3 artikla

1. Kultakin haastattelupäivältä maksetaan kiinteämääräistä päivärahaa, joka on tarkoitettu kattamaan kaikki haastattelupaikassa aiheutuvat kustannukset, kuten ateriat ja paikallisliikenteen maksut (linja-auto, raitiovaunu, metro, taksi, pysäköinti- ja moottoritiemaksut jne.) sekä matka- ja vahinkovakuutukset.
2. Päiväraha on 92 euroa.
3. Jos kutsussa mainittu lähtöpaikka on enintään 100 kilometrin päässä haastattelupaikasta, päivärahaa supistetaan 50 prosenttia.
4. Jos haastateltavan on yövyttävä vähintään yksi yö haastattelupaikassa, koska haastattelun ajankohta ei ole yhteensopiva lento- tai juna-aikataulujen kanssa ⁽¹⁾, haastateltavalle maksetaan myös majoituskorvausta. Kyseinen korvaus 100 euroa yöltä. Korvattavien öiden määrä on enintään haastatteluun käytettyjen päivien lukumäärä + 1.
5. Poikkeuksellisesti voidaan myöntää ylimääräinen majoituskorvaus ja/tai päiväraha, jos oleskelun pidentäminen alentaa matkakuluja enemmän kuin näiden poikkeuksellisesti myönnettyjen korvausten määrä on yhteenlaskettuna.

4 artikla

1. ERCEA suorittaa korvaukset heti kun se on saanut asianmukaisesti täytetyn korvaushakemuksen, jonka sekä haastateltava että haastateltavan läsnäolon todistava ERCEAn virkamies ovat allekirjoittaneet.

Allekirjoittamalla korvaushakemuksen haastateltava vakuuttaa, että hän ei saa korvausta matkakuluihin eikä/tai päivä- tai majoituskorvausta muilta Euroopan unionin toimielimiltä tai muilta järjestöiltä tai henkilöiltä samaa matkaa tai ajanjaksoa varten ja että korvaushakemus vastaa todellisia kustannuksia. Sääntöjenvastaisuudet ja/tai virheellisiin tietoihin perustuvat hakemukset johtavat hallinnollisiin seuraamuksiin, joita sovelletaan varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 265 a artiklan 3 kohtaa vastaavasti.

2. Matkakustannukset korvataan alkuperäisiä tositteita vastaan 30 päivän kuluessa viimeisestä haastattelupäivästä. Tositteeksi kelpaavat matkaliput tai -laskut tai internetissä tehtyjen varausten kohdalla menomatkaa koskevat tulosteet sähköisistä varustiedoista tai maihinousukorteista. Tositteista on käytävä ilmi matkustusluokka, matkustusaika sekä maksettu määrä.

Jos haastateltava ei noudata tämän kohdan säännöksiä, ERCEAn ei tarvitse korvata matkakustannuksia eikä maksaa korvauksia, ellei haastateltava kykene esittämään asianmukaista perustelua, jonka toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä hyväksyy perustellulla päätöksellä.

3. ERCEA korvaa haastateltavien kustannukset varainhoitoasetuksen soveltamissäännöissä tarkoitettuna ajanjaksona.
4. Matkakustannukset korvataan euroina, tarvittaessa haastattelupäivänä sovelletun vaihtokurssin mukaisesti.
5. Päiväraha ja tarvittaessa majoituskorvaus maksetaan euroina haastattelupäivänä sovelletun kertakorvauksen mukaisesti. Päivärahaa ja majoituskorvausta voidaan mukauttaa vastaamaan elinkustannusten muutoksia Brysselissä.
6. Kaikki matkakorvaukset, päivärahat ja/tai majoituskorvaukset maksetaan samalle pankkitilille.

⁽¹⁾ Haastateltavien ei voida yleensä edellyttää lähtevän lähtöpaikasta tai haastattelupaikasta ennen kello seitsemää (jos kyseessä on juna-matka tai muu kulkuväline) tai kello kahdeksaa (lentomatka), saapuvan haastattelupaikkaan kello 21:n jälkeen (lentomatka) tai 22:n jälkeen (junamatka tai muu kulkuväline), tai saapuvan lähtöpaikkaan kello 23:n jälkeen (lento- tai junamatka tai muu kulkuneuvo).

7. Valtuutettu menojen ja tulojen hyväksyjä voi antaa perustellulla päätöksellä ja tositteet tarkastettuaan luvan korvata kustannukset, joita haastateltavalle on aiheutunut kirjallisesti annettujen erityisohjeiden johdosta.

5.4 Liite D – Turvallisuus – Arkaluonteiset ERC-toimet

A) Johdanto

Turvallisuuteen liittyvään tutkimukseen sovelletaan erityisiä menettelyjä aiheiden arkaluonteisuuden vuoksi ottaen erityisesti huomioon valmiuksissa olevat puutteet, jotka on korjattava EU:n kansalaisten turvaamiseksi. Jos ERC:n toimet katsotaan arkaluonteisiksi, ne turvaluokitellaan ⁽¹⁾.

Kyseisiä menettelyjä kuvataan jäljempänä. Niitä sovelletaan tarvittaessa ERC-toimiin, kun on kyse turvallisuuden kannalta arkaluonteisista aiheista.

B) Mahdollisesti turvaluokiteltavien ERC-toimien tunnistaminen

Turvallisuuden kannalta arkaluonteinen ERC-toimi on toimi, jonka yhteydessä on mahdollisesti käsiteltävä turvaluokiteltuja tietoja.

Ehdotukseen liitetään merkintä ”turvallisuuskäsitteet huomioon otettava”,

— jos hakija ilmoittaa ehdotuksen olevan arkaluonteinen,

— jos ehdotuksen arvioinnista vastaavat asiantuntijat tai ERCEA havaitsevat tai epäilevät, että jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

— turvaluokiteltuja tietoja käytetään tai voidaan käyttää taustatietoina,

— osa tutkimuksessa tuotettavista uusista tiedoista on todennäköisesti turvaluokiteltavia.

Aina kun ehdotus käsittää merkinnän ”turvallisuuskäsitteet huomioon otettava”, työsuunnitelma tarkistetaan tavallista huolellisemmin noudattaen jäljempänä C kohdassa kuvattua menettelyä.

Jos hakuohjeissa niin todetaan, on ehdotuksissa tarvittaessa esitettävä ERC-toimen toteuttamisen kannalta välttämättömät taustatiedot sekä ne turvaluokiteltavat tiedot, jotka on tarkoitus tuottaa toimen yhteydessä. Kun on kyse ehdotuksesta, johon liittyy turvaluokiteltavia tietoja (taustatietoja ja/tai uusia tietoja), on ehdotukseen liitettävä turvallisuuskäsitteitä koskeva kirje ⁽²⁾ sekä turvaluokitusohjeet ⁽³⁾.

Turvaluokitusohjeet kattavat seuraavat seikat:

— taustatietojen ja uusien tietojen turvaluokituksen taso,

— toimintaan osallistuvien oikeudet käsitellä tietoja.

Lisäksi tarvitaan seuraavat asiakirjat:

— jäljennös laitoksen turvallisuusselvityksistä (tai niitä koskevista pyynnöistä). Komission turvallisuustoiminnan pääosasto tarkistaa laitoksen turvallisuusselvityksen pätevyyden käyttäen yhteydenpidossa kansallisten turvallisuusviranomaisten kanssa virallista viestintäkanavaa;

— toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten kirjallisesti antama virallinen lupa käyttää turvaluokiteltuja taustatietoja.

Turvallisuuskäsitteitä koskeva kirje ja turvaluokitusohjeet sekä niihin liittyvät asiakirjat tarkastetaan myös tarkastusmenettelyssä, jota kuvataan seuraavassa.

C) Mahdollisesti turvaluokiteltavien ERC-toimien tarkastaminen

Kun ehdotukset on arvioitu tieteelliseltä näkökannalta, ne laitetaan paremmuusjärjestykseen arvioinnin tulosten perusteella. ERCEA julkistaa hyväksyttyjen ehdotusten luettelon, jossa olevia ehdotuksia ei ole hylätty vaan joille suositellaan mahdollista rahoitusta, sekä yhden tai useamman varallaololuettelon.

Kaikki ERC-toimet, jotka ovat joko hyväksyttyjen ehdotusten luettelossa tai varallaololuettelo(i)ssa ja jotka käsittävät merkinnän ”turvallisuuskäsitteet huomioon otettava”, siirretään tarkastusmenettelyyn. Menettelystä huolehtii tätä tarkoitusta varten perustettu alakomitea eli turvallisuustarkastuskomitea.

⁽¹⁾ Asiassa sovelletaan määritelmää, joka sisältyy komission sisäisten menettelysääntöjen muuttamisesta 29 päivänä marraskuuta 2001 tehtyyn komission päätökseen 2001/844/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 317, 3.12.2001 s.1) turvallisuutta koskevien säännösten osalta sekä sen muutossäädöksiin.

⁽²⁾ Turvallisuuskäsitteitä koskeva kirje (SAL): hankintaviranomaisen antamat erityiset sopimusehdot, jotka muodostavat erottamattoman osan EU:n turvaluokitellun tiedon käyttöä tai tällaisen tiedon laadintaa käsittelevää turvaluokiteltua sopimusta ja joissa määritellään turvaluokitellun sopimuksen turvallisuusvaatimukset tai osat, jotka edellyttävät turvallisuuden suojausta. Turvallisuuskäsitteitä koskeva kirje määritellään päätöksen 2001/844/EY, EHTY, Euratom 27 kohdassa.

⁽³⁾ Päätöksen 2001/844/EY, EHTY, Euratom mukaisesti.

Komitea koostuu läheisessä yhteistyössä toimivaltaisten kansallisten turvallisuusviranomaisten kanssa nimetyistä jäsenvaltioiden edustajista, joiden ohella komiteaan voi tarvittaessa osallistua yhden tai useamman keskeisen ohjelmakomitean edustajia. Komitean kokoonpanossa ovat edustettuina ne maat, joista on toimitettu ehdotuksia. Komitean puheenjohtajana toimii komission edustaja.

Komitea varmistaa, että hakijat ovat ottaneet asianmukaisesti huomioon kaikki turvallisuusriskikohdat. Kunkin ehdotuksen tarkastavat ne komitean jäsenet, jotka tulevat ehdotuksen esittäneen hakijan maasta.

Menettelyn tarkoituksena on, että jäsenvaltioiden edustajat pääsevät yhteisymmärrykseen ja antavat jonkin seuraavista suosituksista:

- *Turvaluokitus ei ole tarpeen*: ERC-avustussopimusten valmistelu voidaan käynnistää (tarvittaessa voidaan antaa valmistelua koskevia suosituksia).
- *Turvaluokitus on tarpeen*: ERC-avustussopimuksen valmistelua varten annetaan suosituksia, jotka esitetään avustussopimuksessa ehtojen muodossa. ERC-toimesta tulee turvaluokiteltu toimi ⁽¹⁾, ja sille annetaan EU:n korkein turvaluokitus niiden tietojen mukaan, joita ERC-toimen yhteydessä käsitellään/tuotetaan turvallisuusriskikohtia koskevan kirjeen ja siihen liitettyjen turvaluokitusohjeiden mukaisesti.
- *Ehdotus on liian arkaluonteinen rahoitettavaksi*, sillä hakijoilla ei ole riittävästi kokemusta tai asiantuntemusta tai lupaa käsitellä turvaluokiteltuja tietoja asianmukaisesti. Siinä tapauksessa ehdotus voidaan hylätä. Jos näin käy, ERCEA perustelee hylkäyksen lukuun ottamatta tapauksia, joissa hylkäämisen syyt ovat itsessään turvaluokiteltua tietoa.

Turvaluokituksen taso määritellään yhteisen näkemyksen pohjalta. Sen jälkeen ERCEA tarkistaa yhdessä kaikkien toimivaltaisten kansallisten turvallisuusviranomaisten kanssa avustussopimuksen valmistelun ja täytäntöönpanon aikana, että käytössä on kaikki tarvittavat menettelyt ja toimet, joiden avulla voidaan varmistaa turvaluokiteltujen tietojen asianmukainen käsittely.

D) Vienti- ja siirtoluvat

Ehdotus voidaan katsoa arkaluonteiseksi riippumatta sen turvaluokituksesta, jos hankkeen yhteydessä on tarkoitus vaihtaa sellaista materiaalia, joka edellyttää vienti- tai siirtoluvan hakemista.

Tässä yhteydessä hakijoiden on noudatettava kansallisia lakeja ja EU:n lainsäädäntöä ⁽²⁾. Jos tutkimuksen toteuttaminen edellyttää vientilupaa (tai EU:n sisäistä lupaa), hakijoiden on osoitettava täyttävänsä vienti- tai siirtolupaa koskevat vaatimukset sekä esitettävä jäljennös vienti- tai siirtoluvasta (tai lupaa koskevasta pyynnöstä).

E) Kansainvälinen yhteistyö

Turvallisuussyyt eivät riitä perusteluksi hylätä ehdotuksia, jotka koskevat muita kuin turvaluokiteltuja ERC-toimia ja joihin osallistuu kumppaneita jostakin kolmannelle maalle ⁽³⁾. Tästä voidaan poiketa ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- Työohjelmassa mainitaan, että kansainvälinen yhteistyö ei ole mahdollista kyseisen aiheen yhteydessä. Siinä tapauksessa kansainvälistä yhteistyötä käsittelevä ehdotus ei täytä kelpoisuusvaatimuksia.
- Ehdotukseen on liitetty merkintä ”turvallisuusriskikohdat huomioitava”, joten ehdotus käsitellään edellä kuvatun tarkastusmenettelyn mukaisesti.

⁽¹⁾ Turvaluokiteltujen tietojen käsittelyssä sovelletaan kaikkea asiaa koskevaa EU:n lainsäädäntöä ja myös toimielinten sisäisiä sääntöjä, kuten päätöstä 2001/844/EY, EHTY, Euratom komission sisäisten menettelysääntöjen muuttamisesta turvallisuutta koskevien säännösten osalta.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1).

⁽³⁾ ”Kolmannella maalla” tarkoitetaan mitä tahansa maata, joka ei ole EU:n jäsenvaltio eikä seitsemänteen puiteohjelmaan assosioitunut maa.